

VŠST Liberec

Příčiny vzniku chyb

Katedra KTP

Fakulta textilní

v pletárně n.p.Textilana

DP strana 1

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vysoká škola: strojná a textilní

Katedra: tkalcovství a pletářství

Fakulta: textilní

Školní rok: 1972/3

DIPLOMOVÝ ÚKOL

pro Petra J a n e č k a

obor 31-11-8 Technologie textilu, kůže, gumy a plastických hmot

Protože jste splnil... požadavky učebního plánu, zadává Vám vedoucí katedry ve smyslu směrnic ministerstva školství o státních závěrečných zkouškách tento diplomový úkol:

Název tématu: Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p. Textilana .

Pokyny pro vypracování:

- 1) Proveďte rozbor příčin vzniku chyb na úpletech v závodě n.p. Textilana Nové Město pod Smrkem pro nejběžnější typy úpletů.
- 2) Příčiny vzniku chyb statisticky zpracujte. Použijte přitom údaje z běžné kontroly kvality úpletů tak, abyste získal co možná nejobecnější údaje.
- 3) Navrhněte opatření, která by mohla vést k snížení chybovosti úpletů a doložte ekonomický přínos Vašich návrhů.
- 4) Vypracujte ~~návrh~~ vnitrozávodové dopravy pro pletárnu v závodě Textilana n.p. Nové Město p. Smrkem, pro stav závodu po rozšíření počtu pletacích strojů.

Autorské právo se řídí směrnicemi MŠK pro
závěrečné zkoušky č. j. 31 727/62-III/2 ze dne
13. července 1960 - Věstník MŠK XII, číslo 24 ze dne
31. 8. 1962 § 16 autorského zákona č. 115/53 Sb.

VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÁ A TEXTILNÍ
Ústřední knihovna
LIBEREC I. STUDENTSKÁ 5

Rozsah grafických laboratorních prací:

Rozsah průvodní zprávy: 70 stran včetně tabulek a grafických prací

Seznam odborné literatury: Dipl.práce E.Chundelové

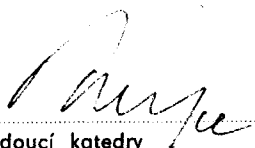
Vedoucí diplomové práce: Prof.Ing.Frant.P o m p e

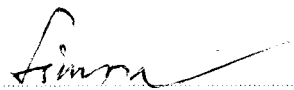
Konsultanti: Ing.Radko K o v á ř

Datum zahájení diplomové práce: 16.října 1972

Datum odevzdání diplomové práce: 6.července 1973

L. S.

Vedoucí katedry

Děkan

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 2

Prohlášení,
že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury.

Petr Janoušek

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 3
<u>O B S A H</u>		
I. Úvodní část úvod		
II. Rozbor příčin vzniku chyb		
2.1.	Strojní park pletárny	
2.2.	Zpracovávaný materiál	
2.3.	Druhy výrobků	
2.4.	Vznik chyb na úpletech	
2.5.	Chyby vlivem technologických úseků	
2.5.1.	Chyby tvarovny	
2.5.2.	Chyby pletárny	
2.5.3.	Chyby tiskárny	
2.5.4.	Chyby úpravny	
2.5.5.	Chyby laminace	
III. Statistické zpracování chybovosti na úpletech		
3.1.	Klasifikace chyb v úpletu	
3.2.	Postup získávání podkladů a tabulka zjištěných hodnot	
3.3.	Podíl chybovosti jednotlivých technologických úseků na celkové chybovosti	
3.4.	Podíl jednotlivých chyb na celkové chybovosti	
3.5.	Podíl jednotlivých chyb na chybovosti uvnitř technologických úseků	
3.6.	Analýza chybovosti jednotlivých úpletů	
3.7.	Přehled používaných symbolů v kapitolách 3.8. a 3.9.	
3.8.	Přetrhovost příze při pletení	
3.8.1.	Přetrhovost materiálu 60/16x2 PADh	
3.8.2.	Přetrhovost materiálu 150/36x1 PESH	
3.8.3.	Přetrhovost materiálu 100/36x1 PESH	
3.8.4.	Přetrhovost materiálu 150/36x1 a 100/36x1 PESH v návleku 2 : 1	
3.8.5.	Přetrhovost materiálu 60/12x2 PADh	
3.9.	Chyby vlivem naražené nebo vynechané jehly	
IV. Návrh opatření ke snížení chybovosti		
4.1.	Navrhovaná opatření	
4.2.	Ekonomická zhodnocení zásahů v pletárně	
V. Návrh vnizrozávodové dopravy pro pletárnu		
5.1.	Úvod	

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně a.p.Textilana	Katedra	KTP
Fakulta textilní		DP	strana 4

5.2. Stručný popis současného stavu vnitrozávodové dopravy

5.2.1. Přehled zpracovávaného materiálu dle způsobu balení

5.2.2. Rozmístění pletacích strojů

5.2.3. Zajištění vnitrozávodové dopravy

5.3. Řešení vnitrozávodové dopravy rozšířené pletárny

5.3.1. Řešení toku materiálu a mezikladů na jednozlí-
vých dílnách

5.3.2. Popis dopravy materiálu a výrobků v celé pletárně

VI. Závěrečná část

VII. Dodatky

7.1. Seznam použité literatury

7.2. Seznam příloh

VŠST Liberec	Příčiny vzniku ohyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně n.p. Textilana	DP strana 5
<u>I. ÚVODNÍ ČÁST</u>		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 6

Ú V O D

Československá socialistická republika patří mezi státy s nejvyšší úrovní průmyslu na světě. Aby si udržela toto své přední místo, musí důsledně a plánovitě rozvíjet progresivní a perspektivní technologie ve všech odvětvích průmyslu, tedy i v průmyslu textilním. Velmi progresivní technologií textilního průmyslu se jeví pletařská technologie. Její obrovský celosvětový rozmach po roce 1945 je umožněn novými zpracovávanými materiály na bázi syntetických polymerů, které dodávají pletařské přízi takové vlastnosti, bez kterých by nebyla pletařská výroba v dnešním měřítku myslitelná.

Výhodnost pletařské technologie je v její vyšší produktivitě práce, která je umožněna zjednodušením technologického procesu / příprava materiálu pro pletení není tak složitá jako u tkalcovské technologie/ a vyšší produktivitou pletařských strojů. Rozvoj pletařského průmyslu je též podmíněn některými velmi dobrými užitnými vlastnostmi pletení. Pletené výrobky jsou velmi pružné, poddajné, měkké, objemné atd. Pro tyto vlastnosti jsou často nenahraditelné výrobky tkanými.

Lze říci, že v naší republice bylo zejména v posledních deseti letech k těmto aspektům přihlíženo s náležitou a zvýšenou pozorností a byl umožněn rozvoj pletařského průmyslu v ČSSR za současného splnění těchto dvou základních podmínek:

- 1/ Staré pletací stroje byly nahrazeny novými a strojní park pletáren byl značně rozšířen.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb a pletárně a.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 7

2/ Byly vybudovány nové kapacity pro výrobu syntetických materiálů.

Směrnice 14. sjezdu KSČ k 5. pětiletému plánu rozvoje národního hospodářství na léta 1971 až 1975 ukládají:

- v textilním průmyslu zvýšit výrobu zhruba o čtvrtinu, modernizovat a rozšířit zejména výrobu pleteného zboží
- výrobu syntetických vláken polyamidových, polyesterových a polypropylenových zvýšit asi na šedesát tisíc tun, to je více než dvakrát.

Budou tedy vytvořeny další kapacity a materiálové předpoklady k rozvoji pletářské výroby v ČSSR.

Podobně jako u textilií jiných technologií i při výrobě pletenin se objevují chyby ve výrobku, které mají záporný vliv na jeho kvalitu a tím snižují hodnotu výrobku. Bude - li této otázce věnována náležitá pozornost, lze na základě pozorných analýz a rozborů vzniku chyb některým chybám předcházet, odstraňovat je a zvyšovat kvalitu výrobků. Tímto směrem bude zaměřena má diplomová práce.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně a.p. Textilana	DP strana 8
<u>II. ROZBOR PŘÍČIN VZNIKU CHYB</u>		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra	KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP	strana 9

Pletárna n.p.Textilana závod Nové Město pod Sárkem je vybavena okrouhlými pletacími stroji typu Interlock, Meto-Interlock, Zakar, na kterých je zpracováván polyesterový a polyamidový materiál v několika typech úpletů. Pro pozdější přesnou orientaci uvádím stručný technický popis strojů, popis zpracovávaných materiálů a pletených výrobků.

2.1. Strojní park pletárny

typ stroje	INTERLOCK 26"	METO 32"	ZAKAR 30"
výrobce	Zbrojovka národní podnik Vsetín		
počet strojů	15	7	28
příkon elm.	1,5kw	2,2kw	2,2kw
průměr strojů	26"	32"	30"
dělení, jemnost	20 E	20 E	18 E
počet prac. syst.	36	44	36
počet jehel	2x1656	2x2040	2x1740
otáčky stroje/ot/min/	14-30	11,8-23,5	max. 19,5
podávání příze	pozitivním podavačem s prokluzem		
zarážky	elektrické	elektrické	elektrické
	- nitové	- nitové	- nitové
	- jehlové	- jehlové	- jehlové
	- krytové	- krytové	- krytové
obsluhovost	4 - 5 strojů	3 stroje	3 stroje
rozměry stroje			
-výška	2382 mm	2400mm	2670mm
-průměr cívečnice	2321 mm	2985mm	2250mm
váha stroje	1233kg	1550kg	1400kg

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 10
<u>Možnosti vzorování.</u> INTERLOCK 26"-nastavení zámků - poloha základní - poloha chytová METO 32" -nastavení zámků - poloha základní - poloha chytová - poloha průběžná ZAKÁR 30" -vzrovačími kolečky a nastavením zámků do tří poloh <u>1.2. Zpracováváný materiál</u> Pletárna zpracovává v současné době dva druhy syntetických hedvábných přízí /t.j. přízí z nekonečných vláken/ jsou to: 1/ vlákna na bázi polyamidu 2/ vlákna na bázi polyesterů 1/ polyamidová vlákna - 100% PADH tvarovaný, vysoko roztahný a/ příze 60/12x2 den - uvedeno, rozdělení podle výrobců a tvaroven příze, protože mají vliv na kvalitu úpletu, která je ovlivněna chybami a jednou z příčin chybovitosti je přetrh příze, jehož četnost je u přízí z jednotlivých tvaroven různá - výrobce n.p. Chemlon Humeně - tvarovna n.p. Chemlon Humeně - výrobce n.p. Chemlon Humeně - tvarovna n.p. Textilana Ústí n.L. - výrobce n.p. Chemlon Humeně - tvarovna závod Hedva Polička		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra : KTP
Fakulta textilní	v plotárně n.p. Textilana	op strana 11

b/ příze 60/16x2 den - výrobce n.p. Chemlon Humeně
- tvarovna n.p. Chemlon Humeně

2/polyesterová vlákna - 100% PEŠh tvarovaný, nízko roz-
tažný

a/ příze 150/36x1 den Slotera
- výrobce n.p.Slovenský Hodváb Senica
nad Myjavou
-tvarovna n.p.Slovenský Hodváb Senica
nad Myjavou
-tvarovna firmy Morawek /NSR/

b/ příze 100/36x1 den Slotera
- výrobce n.p.Slovenský Hodváb Senica
nad Myjavou
-tvarovna n.p. Slovenský Hodváb Senica
nad Myjavou
-tvarovna firmy Morawek /NSR/

2.3. Druhy výrobků

Úplety lze rozdělit na tři základní skupiny a to podle strojů, na kterých byly vyráběny. Jsou uvedeny pouze hlavní představitelé, reprezentující vždy svou skupinu, se kterými se budu později zabývat.

Výrobky pletené na stroji INTERLOCK 26°

ZADARA 101 - polyamidový potíštěný úplet interlokový
materiál 60/16x2 den, 60/12x2 den
hustota rezného zboží 145/127 /ř.s./10cm /
váha 1bm rezného zboží 184g při šíři 132cm
hotového zboží 200g při šíři 120cm
způsob úpravy - tisk

Z 363 - polyamidový laminovaný úplet interlokový
materiál 60/16x2 den,
hustota rezného zboží 140/127

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně a.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 12
váha 1bm režného zboží 195g při šíři 130cm hotového zboží 240g při šíři 120cm způsob úpravy - laminace <u>Výrobky pletené na stroji METO 32"</u> Z 364 - polyamidový laminovaný úplet interlokový materiál 60/16x2 den hustota režného zboží 150/136 váha 1bm režného zboží 225g při šíři 150cm hotového zboží 270g při šíři 140cm způsob úpravy - laminace Z 378 - úplet polyesterový, kusobarevný, interlokový materiál 150/36x1 den hustota režného zboží 150/136 váha 1bm režného zboží 305g při šíři 150cm hotového zboží 350g při šíři 140cm způsob úpravy - v kuse barveno <u>Výrobky pletené na stroji ŽAKAR 30"</u> R 143 - úplet žakárový, polyesterový, kusobarevný materiál 100/36x1 den váha 1bm režného zboží 270g při šíři 175cm hotového zboží 300g při šíři 160cm způsob úpravy - v kuse barveno R 144 - úplet žakárový, polyesterový, kusobarevný materiál 150/36x1 den a 100/36x1 den v návleku 2:1 váha 1bm režného zboží 340g při šíři 180cm hotového zboží 380g při šíři 170cm způsob úpravy - v kuse barveno R 145 - úplet žakárový, polyesterový, kusobarevný materiál 150/36x1 den váha 1bm režného zboží 420g při šíři 185cm hotového zboží 470g při šíři 160cm způsob úpravy - v kuse barveno		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně s.p.Textilana	DP strana 13
R 147 – úplet žakárový, polyesterový, kusobarevný materiál 150/36xl den váha 1bm režného zboží 390g při šíři 185cm hotového zboží 440g při šíři 170cm způsob úpravy – v kuse barveno R 152 – úplet žakárový, polyesterový, kusobarevný materiál 150/36xl den váha 1bm režného zboží 380g při šíři 170cm hotového zboží 450g při šíři 160cm způsob úpravy – v kuse barveno		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p. Textilana	DP strana 14

2.4. Vznik chyb na úpletech.

Na základě zjištěných skutečností lze říci, že existují tři hlavní skupiny, ze kterých chyba pochází. Jsou to tyto tři skupiny:

- 1/ chyby vlivem materiálu
- 2/ chyby způsobené nedostatky v dodržování technologického postupu výroby
- 3/ chyby vzniklé při nesprávné manipulaci s materiálem nebo s výrobkem

1/ chyby vlivem materiálu

Příčinami těchto chyb jsou některé špatné vlastnosti materiálu nebo některý jeho nedodržovaný parametr.

Materiál značně ovlivňuje přetrhovost příze, která může být způsobena shrnutými kapilárami, zesílenými místy v přízi, velkými uzly s dlouhými konci a i tím, že uzly nebudou vyvázané na čelo cívky.

Má-li příze slepené kapiláry vlivem aviváže, chová se při barvení jako monofilní nit a má jinou afinitu k barvivu než příze neslepená, což se projeví tím, že zboží bude mít pruhy jiného barevného odstínu, jedná se o tzv. pravidelnou dvoubarevnost hotového zboží.

Příliš hladký materiál, zejména z důvodů špatného tvarování příze zapříčiňuje po přetrhu pouštění oček / zejména při fixaci/. Tato chyba může být též podmíněna nestejnou nebo zvýšenou koncentrací aviváže a preparace na přízi. Je-li materiál přeobloučkovaný, může se stát, že příze vyskočí ze zarážek a je tedy nutno bezpodmínečně dodržovat technologii a kontrolovat stroj, aby při přetrhu příze nedošlo k znehodnocení větší části kusu úpletu.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 15

2/ Chyby způsobené nedostatky v dodržování technologického postupu výroby

a/ pletárna

Nebude-li dodržováno pravidelné kontrolování úpletu, tak jak stanoví technologický postup výroby, může dojít při výskytu chyby vlivem naražené nebo vynechané jehly ke zničení značné části úpletu, protože se tato chyby projevuje podélným pruhem ve zboží. Vedení příze na pletacím stroji je přesně určeno a nebude-li příze vedena přes niťovou zarážku, může dojít při přetrhu příze a nedostatečné kontrole úpletu pletáčkou ke zničení značné části úpletu. Lze říci, že v pletárně se chyby vlivem nedodržení technologického postupu výroby tolik nevyskytují, a že zejména vznikají během dalších technologických operací, které následují po pletení.

b/ úprava, barevná, laminace a tiskárna

Chyby těchto provozů, z hlediska nedodržování technologického postupu výroby vznikají zejména špatnými teplotními a časovými režimy při praní režných úpletů, špatným složením lázně při praní, nedodržováním technologie při fixaci, kdy je nutné vždy hlídat rychlost, teplotu a předstih při fixaci, tak jak udává technologický postup výroby. Špatný pracovní režim patáku vede k dvoubarevnosti zboží. Nesprávný časový a teplotní režim, jakož i složení barvicí lázně, vede k různosti barevného odstínu u úpletů. Při potiskování úpletů je nutné zejména dodržovat předepsaný přítlak stěrek, aby nedošlo k dvoubarevnosti zboží.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p.Textilana	DP strana 16

3/ Chyby vzniklé při nesprávné manipulaci s materiálem nebo s výrobkem.

a/ špatná manipulace s materiálem

- při přípravě materiálu před pletením se stává, že se s cívkami nešetrně zachází, házejí se, místo aby se pokládaly, což může vést k narušení kapilár, které mohou takto svým porušením zapříčiňovat přetrhy příze při pletení
- znečistěná příze od špinavého prostředí okolo strojů, nebo od rukou pletařek, vede k špinavým pruhům ve zboží.
- nejzávažnější chybou špatné manipulace s materiálem je pomíchání přízí, což vede, při různém druhu zpracovávaného materiálu, k prudkému snížení kvality úpletu, často až k znehodnocení,

b/ špatná manipulace s výrobkem

- při přepravě úpletů je nutno dbát na čistotu rukou manipulantů, aby nedocházelo k ušpinění výrobků
- nevhodné nezi sklady režného úpletu, kdy výrobek je skladován v některých případech na zemi, vede k ušpinění úpletů, nutno říci, že vedení pletárny dbá na to, aby se chyba z těchto příčin nestávala
- manipulační prostředky pro výrobek nejsou dořešeny, sinus palety nemají kryté bočnice až nahoru, může docházet během dopravy k ušpinění a zátrhům na úpletu a nevýhodou zátrhovosti je to, že tuto chybu nelze odstranit
- zboží v kusech je po rozvinutí do plné šíře uskladněno a dopravováno na sinus paletách ve značném množství, protože není nabáleno na dutinky, vznikají v úpletu lomy a mačkance, tyto jsou však vlivem úpravy odstraněny,

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 17

2.5. Chyby vlivem technologických úseků

Sledujeme nyní všechny druhy chyb, projevující se v hotovém úpletu, tak jak jsou zaznamenány výstupní kontrolou hotového zboží a určíme příčiny těchto chyb ve všech případech, kdy chyby nebudou nazvány svými příčinami. Tyto chyby lze rozlišit dle místa, v tomto případě technologického úseku, kde chyba vznikla a tak je tedy rozdělit na chyby zapříčiněné.

- 1/ tvarovnou
- 2/ pletárnou
- 3/ tiskárnou- je-li úplet potiskován
- 4/ úpravnou a barevnou
- 5/ při laminaci - je-li úplet laminován

2.5.1. Chyby tvarovny

- a/shrnuté kapiláry a zesílená místa na přízi
  - tato vada příze je jednou z příčin přetrhu příze při pletení
- b/řádkování úpletu
  - v tomto případě se jedná o příčné pružování výrobku vlivem nestejnoměrné příze a zejména po objevování úpletu vynikne příčné řádkování, které snižuje kvalitu úpletu
- c/velké uzle s dlouhým koncem
  - zejména tato vada příze zavazná v tvarovně příze, je jednou z dalších příčin přetrhu příze
- d/uzlíky na přízi
  - poškozují vzhled pleteniny

Při konečné klasifikaci hotového zboží jsou tyto chyby těžko rozlišitelné od chyb vzniklých během pletení a v převážné míře jsou klasifikovány jako chyby pletářské.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 18

2.5.2. Chyby pletárny

a/znečištěné nítě v pletárně, špinavé uzlíky, skvrny

- toto pošpinění materiálu v pletárně se ve zboží projevuje špinavými místy a pruhy

b/podélné pruhování

- způsobeno jehlou, která ještě plete, není poškozena, ale už se na výrobku vytváří pruh poškozeného místa

c/díra ve zboží

- příčinou této chyby může být vniknutí ostrého předmětu do pleteniny, nebo přetrh příze při pletení, a v tom případě je tato chyba doprovázena příčným pruhem na úpletu

d/řádkování

- toto příčné řádkování může být způsobeno kromě nestejněoměrnosti příze i vlivem pletárny a to tím, že je příze podávána do některých vodičů s větším napětím

e/volné kličky /očka/

- jsou vytvářeny tím, že jazýček jehly lehce zadržává, nebo je uvolněný nýtek

zátrhy

- vznikají zejména při neopatrné manipulaci s výrobkem ostrými předměty

f/vadné kraje úpletu

- způsobeny tím, že žiletka na stroji nerozřezává úplet v místě vynechaných jehel a poškozuje úplet v jeho kraji

g/narazená jehla

- poškozuje kapiláry a vytváří podélný pruh na úpletu, příčinou toho je, že
  - nýtek je uvolněný, háček je ohnutý, jazýček nesprávně doléhá

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 19
vynechaná jehla - neexistuje vůbec funkce háčku nebo jazýčku a jehla tedy neplete, na úpletu se vytváří znatelný hrubý podélný pruh h/puštěná očka - po přetrhu může dojít vlivem malé hmotnosti a zvýšené hladkosti u špatného materiálu k pouštění oček ch/nepřípustná odchylka ve váze nebo v šíři úpletu - tato chyba se nevyskytuje tak často, nebo se vyskytuje v malé míře pouze při majíždění nového druhu výrobku <u>2.5.3. Chyby tiskárny</u> a/chyby - skvrny barevné, olejové a pod. - tyto chyby na zboží jsou způsobeny olejovými skvrnami z pletárny, špatně rozloženou záhustkou na tiskařském rámu, špatným složením záhustky, nebo poškozením síta šablony s vydroleným laken. b/příčné zesílení vzoru / raporty/ - může být způsobeno špatným seřízením přitlačku stěrek, neoptimálním zvedáním rámu nad zbožím, vzor může být též špatně rozkreslen do šablony, a nebo tím, že je pro tisk plochými šablonami nevhodný c/díry z předúpravny a tiskárny - příčinou tohoto porušení úpletu může být jemný písek ve vodě při praní, zejména na jaře nebo na podzim, špatný stav rozpínek na sušicím rámu- klapky mají vůli v čepích, nebo nedodržením technologie při paření na hvězdicovém pařáku vznikají díry od uchycovacích jehel		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně a.p. Textilana	DP strana 20

d/lomý a mačkance

- vznikají vlivem špatného tepelného a časového režimu v předúpravě při praní, prudkým ohřátím nebo ochlazením při praní v provazci, dlouhým stáním po vyprání, kdy dojde k oschnutí povrchových vrstev výrobků, nebo i nedodržení technologie fixace

e/nestojnoměrný a rozmazaný tisk

- tato chyba je způsobena špatně připravenou barvou pro tisk, která rozmazává kraje

f/vadné kraje

- vzor přesně nepokrývá úplet po obou stranách až do krajů, je to ovlivěno špatným navedením úpletu

g/nepotiskněné zářisky/syblčky/

- v místech, kde byly záhyby na zboží před tiskem, které byly způsobeny například škalaandrováním, nedojde k dobrému vytisknutí vzoru, na úpletu se vyskytnou nepotiskněná místa

h/vzor posunutý ze střidy

- v tomto případě je buď vzor špatně rozkreslený do střidy, nebo jsou šablony špatně zaperťovány při tisku

ch/nepřípustná odchylka ve váze, nebo v síti úpletu

- není zajištěna optimální technologie sušení, nebo fixace pro daný případ, vznikají tedy odchylky od výrobního předpisu jak ve váze, tak i v síti úpletu

i/nestálost vybarvení

- projevuje se v případech, kdy není zajištěn kvalitní výběr barviv, nebo bylo špatně provedeno praní režného úpletu

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně n.p. Textilana	DP strana 21

dvoubarevné zboží

- při výskytu těchto vad byl špatně seřízen přítlak stěrek, jejich rychlost nebyla optimální, nebo byl špatný režim pařáku

j/tvrdé zboží, srážlivé a pod.

- způsobeno vadnou fixací, například tvrdé zboží plyne z nepřiměřeného napětí při fixaci

2.5.4. Chyby úpravy

a/skvry od mazadel, barvy, z fixace a pod., stopy po čištění

- chyba je způsobena znečištěním úpletu v plotárně, například olejem a protože se při detašování skvry odstraní více aviváže v místě skvry, než při praní v celém kuse, je tedy afinita vlákna k barvivu v místech skvry vyšší a odstín barevného úpletu je v tom místě tmavší, proto je nutné pro takto znečištěné úplety volit tmavší barevné odstíny

b/nestejněoměrné vybarvení /mraky, pruhy a pod./

- může být zaviněno tím, že příze má slepené kapiláry a při vybarvování se chová jinak, než příze normální, nebo je špatná předúprava - je nedodržena technologie například zkrácení časů, předávkování úpravárenských prostředků, pruhy vznikají i z fixace, buď nedofixování u PES úpletů, nebo prefixování u PAD úpletů

c/díry

- jsou zapříčiněny mechanickým poškozením při praní na háspěch / převážně zátrhy/, při špatné manipulaci s výrobkem / na transportních vozících, podlážkách /, nebo špatným navržením technologie fixace, kdy pletenina může být v maximálním průvěsu a poškozuje se o spodní trysky.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p.Textilana	DP strana 22

d/lozy, mačkance

- pletenina je dlouho ve stučce a vytvářejí se záhyby, čas pro ukládání před úpravou je velmi dlouhý / takto se vytvářejí záhyby, které nejsou ostré/, přepletení prací kádě v hašpli, rychlým ochlazením při objemování, což je nejnebezpečnější případ, nebo pletenina při průchodu v provazce v naplněné kádě zůstává stále ve stejném záhybu

e/zkřížení úpletu

- vzniká v práci i barvení hašpli, provazce se silně zakrucují nevhodnou konstrukcí úpletu / projevuje se zejména u úpletu R 144 /

f/vadae kraje

- tato vada plyne opět z nevhodné konstrukce úpletu, kdy se stáčí kraj v takové míře, že nelze úplet dobře zavést do stroje, nebo proto, že ožehlé záposky svou hmotností odvádějí v krajích teplo a je tam potom tedy jiný barevný odstín, než v celém kuse úpletu

g/zálisky, přehyby

- projevují se zejména v krajích a tam jsou způsobeny nepřiměřeně volným krajem úpletu, což činí značné obtíže při zavádění u fipis. dekování, kdy obsluha nesmí napínat zboží, protože by došlo ke změně síle výrobku a ke zkreslení reliéfní výraznosti žakárového úpletu

h/porušení povrchu

- aby nedocházelo k prokluzům při úpravě výrobku z materiálu PES a PAD, jsou vijáky potaženy běhounem a násevky na běhounu někdy deformují vlákna a vytvářejí lesklá místa

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 23
ch/nepřípustná odchylka ve váze nebo v síti úpletu - tuto vadu zboží zavinuje každé nevhodné a nepřiměřené napínání úpletu v délce či v síti, není-li optimální složení lázně při praní, nevhodné ždímání na foulárdu, nebo nevhodný režim sušení a fixace i/nestálost vybarvení - vznik této chyby je podmíněn zbytkovými podíly preparace a aviváže přize ve výrobku po praní a detašování, nebo špatným výběrem přísad a barviv j/tvrdé zboží. sražlivost a pod. - vady jsou způsobeny vadnou fixací zboží <u>2.5.5. Chyby laminace</u> a/skvrny z laminace / olej, lepidlo, sploďiny a pod./ - podmínky pro tuto chybu - v nánosu může být chyba, obsluha při stírání přebytečného nánosu si nepočíná opatrně, přítlačné vřetelky mohou být znečištěny, kondenzační sploďiny mohou skápnout na úplet, což je nejnebezpečnější případ b/přehyby, vadné kraje, nedodržené síťe tato vada laminovaného zboží plyne především z okrajových vad, vzniklých při úpravě zboží před laminací c/nepřilepená místa, spojovaná pěna a pod. - tyto chyby vznikají při poruše automatického dávkování nánosu, nebo v menší míře tím, že pěna od výrobce je v určitém místě spojena a to se projeví v úpletu		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně s.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		Op strana 24
<u>III. STATISTICKÉ ZPRACOVÁNÍ CHYBOVITOSTI NA ÚPLETECH</u>		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 25

3.1. Klasifikace chyb v úpletu

V souladu s označením chyb a jejich druhů dle kapitoly II., bude použito rozdělení označování chyb podle n.p.Textilana, protože bude vycházeno z jejich způsobů zachycování chybovosti na hotových úpletech.

<u>číslový kód vady</u>	<u>popis vady</u>
<u>Laminace</u>	
101	skvrny z laminace / olej, lepidlo, splodiny, a pod./
102	přehyby, vadné kraje, nedodržená šíře
103	nepřilepená místa, spojovaná pěna a pod.
<u>Tvarovna</u>	
201	shrnuté kapiláry a zesílená místa na přizí
202	řádkování úpletu
203	velké uzly s dlouhými koci
204	uzlíky
<u>Pletárna</u>	
301	znečistěné nitě v pletárně, špinavé uzlíky, skvrny
302	podélné pruhování
303	díra ve zboží
304	řádkování
305	volné klíčky /očka/, zátrhy
306	vadné kraje úpletu
307	naražené a vynechané jehly
308	puštěná očka
309	nepřípustná odchylka ve váze, nebo v šíři úpletu
<u>Úprava a barvení</u>	
601	skvrny od mazadel, barvy, a fixace a pod., stopy po čišění
602	nestejněměrné vybarvení / mráky, pruhy, a pod./

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně n.p. Textilana	DP strana 26

<u>číselný kód vady</u>	<u>popis vady</u>
603	díry
604	lomý, mačkance
605	skřížení úpletu
606	vadné kraje
607	zálsky, přehyby a pod.
608	porušení povrchu / dřená místa, vytažené nitě/
609	nepřípustná odchylka ve váze nebo v šíři úpletu
610	nestálost vybarvení
611	tvrdé zboží, srážlivost a pod.
<u>Tiskárna</u>	
701	skvrny barevné, olejové a pod.
702	příčné zesílení vzoru / raporty/
703	díry z předúpravny a tiskárny
704	lomý, mačkance
705	nestejnoměrný a rozmazaný tisk
706	vadné kraje
707	nepotisktné zálsky / rybičky/
708	vzor posunutý ze střidy
709	nepřípustná odchylka ve váze nebo v šíři úpletu
710	nestálost vybarvení, dvoubarevné zboží
711	tvrdé zboží, srážlivost a pod.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p.Textilana	DP strana 27

3.2. Postup získávání podkladů a tabulka zjištěných hodnot

Jednotlivé četnosti každé chyby pro daný typ úpletu jsou získány z posuzování kvality výrobku, z tzv. rekapitulace značek, kdy každé chybě v úpletu je přidělena značka - 1 bod a chyba je zaznamenána dle určité příčiny vzniku této chyby. Není zde zavedeno hodnocení do voleb, t.j. jednotlivých kvalitových skupin. Při výskytu delší chyby, je jí přidělen větší počet bodů dle tohoto pravidla, které respektuje rozdělení úpletů dle kvalit.

Za každý jeden metr vady na úpletu zařazeném do čtvrté volby, jsou této vadě přiděleny čtyři body.

Za každý jeden metr vady na úpletu zařazeném do třetí volby, je této vadě přidělen jeden bod.

Za každý jeden metr vady na úpletu zařazeném do druhé volby, je této vadě přiděleno 0,5 bodů.

Při výskytu vady na úpletu, zařazeném do první volby, je této vadě přidělena značka - 1 bod a počet těchto bodů je respektován při rozdělování kusů do voleb / kvalit/ takto

1.volba - na 100 bm může být 50 značek

2. volba - na 100 bm může být 60 značek

3.volba - na 100 bm může být 75 značek

Vyskytne-li se chyba větší nebo delší, než udává oborová norma PNJ 93 80 66, je z úpletu vystřižena a je jí přidělena značka - 1 bod.

Celkový počet bodů pro uvedený počet bm u vybraných úpletů zjištěný za březen - duben 1973 je uveden v této tabulce a rozveden v tabulce na straně 28 do jednotlivých chyb.

	Zadara	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
bodů	12427	9179	834	3127	1346	597	2103	1428
bm	71372	37181	2233	17530	8811	3859	18332	8027

VŠST Liberec

Příčiny vzniklých chyb

Katedra KTP

Fakulta textilní

v pletárně n.p. Textilana

DP strana 28

č. vady	Druh výrobku							
	Zadara	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
101		858						
102		105						
103		431						
201	5	123						
202		2						
203		59						
204								
301	162	21	24	483	162	130	362	317
302		163				6	25	1
303	2291	550	33	316	94	39	191	155
304	3104	288	25	19	20			

VŠST Liberec		Příčiny vzniklých chyb v pletárně n.p. Textilana				Katedra KTP		
Fakulta textilní						DP strana 28		
		Druh výrobku						
č. vady	Zadara	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
101		858						
102		105						
103		431						
201	5	123						
202		2						
203		59						
204								
301	162	21	24	483	162	130	362	317
302		163				6	25	1
303	2291	550	33	316	94	39	191	155
304	3104	288	25	19	29		5	57
305	41	131	5	102	29	18	65	23
306	1	2						
307	337	715	56	331	147	50	230	48
308	1649	888	97	663	256	18	77	264
309	7							
601		2050	96	693	434	228	781	416
602		152	1	144	7	29	93	35
603		10	1	31	11	3	13	13
604		1392	480		3	20		31
605				3	2		2	
606		1		12	1	1	3	
607		21	7	61	15		94	4
608		1105	9	265	156	55	152	64
609		69		2				
610							10	
611		35						
701	1465							
702	288							
703								
704	5							
705	1779							
706	75							
707	175							
708	586							
709	111							
710	347							
711								

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p. Textilana	DP strana 27

3.2. Postup získávání podkladů a tabulka zjištěných hodnot

Jednotlivé četnosti každé chyby pro daný typ úpletu jsou získány z posuzování kvality výrobku, z tzv. rekapitulace značek, kdy každé chybě v úpletu je přidělena značka - 1 bod a chyba je zaznamenána dle určité příčiny vzniku této chyby. Není zde zavedeno hodnocení do voleb, t.j. jednotlivých kvalitových skupin. Při výskytu delší chyby, je jí přidělen větší počet bodů dle tohoto pravidla, které respektuje rozdělení úpletů dle kvalit.

Za každý jeden metr vady na úpletu zařazeném do čtvrté volby, jsou této vadě přiděleny čtyři body.

Za každý jeden metr vady na úpletu zařazeném do třetí volby, je této vadě přidělen jeden bod.

Za každý jeden metr vady na úpletu zařazeném do druhé volby, je této vadě přiděleno 0,5 bodů.

Při výskytu vady na úpletu, zařazeném do první volby, je této vadě přidělena značka - 1 bod a počet těchto bodů je respektován při rozdělování kusů do voleb / kvalit/ takto

1. volba - na 100 bm může být 50 značek
2. volba - na 100 bm může být 60 značek
3. volba - na 100 bm může být 75 značek

Vyskytne-li se chyba větší nebo delší, než udává obořová norma PNJ 93 80 66, je z úpletu vystřižena a je jí přidělena značka - 1 bod.

Celkový počet bodů pro uvedený počet bm u vybraných úpletů zjištěný za březen - duben 1973 je uveden v této tabulce a rozveden v tabulce na straně 28 do jednotlivých chyb.

	Zadara	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
bodů	12427	9179	834	3127	1346	597	2103	1428
bm	71372	37181	2233	17530	8811	3859	18332	8027

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p. Textilem	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 29

Nedostatkem tohoto bodového hodnocení je, že kromě úpletu Z 363 se neuplatňuje a nesleduje rozdělení chyb pletářských od chyb vlivem materiálu. Chyby zapříčiněné laminací a tiskem se zákonitě vyskytují pouze u úpletů, které jsou zpracovávány těmito technologiemi.

3.3. Podíl chybovosti jednotlivých technologických úseků na celkové chybovosti

V této kapitole bude uvedeno zastoupení chybovostí jednotlivých technologií – tvarovny, pletárny, tiskárny, úpravny a laminacev procentech z celkového počtu chyb – značek u vybraných úpletů.

Zadara 101

celkový počet bodů	12427	100%
body vlivem tvarovny	5	0,040%
body vlivem pletárny	7591	61,085%
body vlivem tiskárny	4831	38,871%

Z 363

celkový počet bodů	9179	100%
body vlivem laminace	1394	15,186%
body vlivem tvarovny	184	2,005%
body vlivem pletárny	2766	30,134%
body vlivem úpravny	4835	52,675%

Z 378

celkový počet bodů	834	100%
body vlivem pletárny	240	28,777%
body vlivem úpravny	594	71,223%

R 143

celkový počet bodů	3127	100%
body vlivem pletárny	1915	61,248%
body vlivem úpravny	1212	38,752%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 30

<u>R 144</u>		
celkový počet bodů	1346	100%
body vlivem pletárny	717	53,269%
body vlivem úpravny	629	46,731%
~~body vlivem~~		
<u>R 147</u>		
celkový počet bodů	597	100%
body vlivem pletárny	261	43,719%
body vlivem úpravny	336	56,281%
<u>R 152</u>		
celkový počet bodů	2103	100%
body vlivem pletárny	955	45,411%
body vlivem úpravny	1148	54,589%
<u>R 145</u>		
celkový počet bodů	1428	100%
body vlivem pletárny	865	60,574%
body vlivem úpravny	563	39,426%

Zhodnocení

Pletárna a úpravna, popřípadě tiskárna se na chybovitosti úpletu podílejí přibližně stejně

- u úpletů R 143, R 144, Zádara 101, R 145, převažuje vliv pletařských chyb
- u úpletu Z 363, Z 378, R 147, R 152 převažuje vliv dalších technologických operací.

Výjimku tvoří úplet Z 378, kde nadměrným výskytem chyby číslo 604 - lomy a mačkance vlivem úpravny - došlo ke zkreslení procentuálního zastoupení na jednotlivých technologiích na celkové chybovitosti.

Určitým nedostatkem tohoto systému při rozlišování příčin chyb v n.p.Textilana u hotového zboží formou jeho prohlížení je to, že lze velmi těžko definovat a rozdělit chyby pletařské, tedy chyby zaviněné

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 31

vlastním procesem pletení od chyb, zapříčiněných materiálem / některými jeho nedodrženými a předepsanými vlastnostmi/.

3.4. Podíl jednotlivých chyb na celkové chybovosti

Procentuelní podíl jednotlivých chyb v celkové chybovosti je v tabulce na straně 32.

Hodnoty v této tabulce v procentech plynou z tabulky na straně 28 a byly určeny tímto způsobem.

Kód pro sestavení tabulky:

Chyba 701- barevné skvrny, olejové a pod.- u výrobku Zadara 101 svým bodovým zastoupením 1465 bodů zaujímá 11,789% v celkovém počtu 12427 bodů za chyby u tohoto výrobku.

VŠST Liberec		Příčiny vzniku chyb				Katedra KTP		
Fakulta textilní		v plotárně a.p. Textilana				DP strana 32		
Druh výrobku								
č. vady	Zadara	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
101		9,347						
102		1,144						
103		4,696						
201	0,040	1,340						
202		0,022						
203		0,643						
204								
301	1,295	0,229	2,878	15,456	12,017	21,776	17,214	22,199
302		1,863				1,005	1,189	0,070
303	18,436	5,992	3,957	10,112	6,984	6,533	9,082	10,854
304	24,978	3,138	2,998	0,608	2,155		0,238	3,992
305	0,330	1,427	0,600	3,264	2,155	3,015	3,091	1,611
306	0,008	0,022						
307	2,712	7,790	6,915	10,592	10,921	8,375	10,937	3,361
308	13,269	9,674	11,631	21,616	19,019	3,015	3,661	18,487
309	0,056							
601		22,334	11,511	22,176	32,244	38,191	37,137	28,108
602		1,656	0,120	4,608	0,520	4,858	4,422	2,451
603		0,109	0,120	0,992	0,817	0,503	0,618	0,910
604		15,165	57,554		0,223	3,350		2,171
605				0,096	0,149		0,095	
606		0,011		0,384	0,074	0,168	0,143	
607		0,229	0,839	1,952	1,114		4,470	0,280
608		12,038	1,079	8,480	11,590	9,213	7,228	4,482
609		0,752		0,064				
610							0,476	
611		0,381						
701	11,789							
702	2,318							
703								
704	0,040							
705	14,316							
706	0,604							
707	1,408							
708	4,716							
709	0,893							
710	2,792							
711								

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p.Textilana	Katedra RTP
Fakulta textilní		DP strana 33

3.5. Podíl jednotlivých chyb na chybovosti uvnitř technologických úseků.

Podíl jednotlivých chyb vzniklých během laminace na celkovém počtu chyb, vzniklých laminací.

- týká se pouze úpletu Z 363

Výrobek - Z 363		
č. vady	počet bodů	% zastoupení
101	858	61,550%
102	105	7,532%
103	431	30,918%
celkem	1394	100%

Tabulky rozdělení podílů jednotlivých chyb, vzniklých během tvarování, pletení, potiskování, během úpravy a barvení zboží jsou sestaveny tímto způsobem a pro úsporu místa budou uvedeny v konečné formě.

Podíl jednotlivých chyb vzniklých během tvarování na celkovém počtu chyb, vzniklých během tvarování.

Jednotlivé chyby této skupiny byly rozlišeny pouze u úpletu Z 363 a Zádara 101, u ní však v takovém množství / 0,040% z celkového počtu chyb/, že to přede-
dem vylučuje regulérnost tohoto posouzení.

U úpletu Zádara 101 a ostatních výrobků byly tyto chyby zaviněné materiálem posuzovány a zařazeny společně s chybami vlivem pletárny zařazeny do jedné skupiny.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textílana	DP strana 34

Tabulka

číslo vady	výrobek Z 363
	% zastoupení
201	66,848%
202	1,087%
203	32,065%
celkem	100 %

Podíl jednotlivých chyb vzniklých během pletení na celkovém počtu chyb, vzniklých během pletení.

Tabulka

č. vady	výrobek - % zastoupení							
	Zadara	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
301	2,121	0,759	10,000	25,116	22,594	49,808	37,906	36,647
302		6,182				2,299	2,618	0,116
303	30,180	19,884	13,750	16,432	13,110	14,943	20,000	17,919
304	40,891	10,412	10,417	0,988	4,045		0,524	6,590
305	0,540	4,736	2,083	5,304	4,045	6,897	6,806	2,659
306	0,013	0,072						
307	4,439	25,850	23,333	17,212	20,502	19,157	24,084	5,549
308	21,723	32,104	40,417	34,476	35,704	6,897	8,063	30,520
309	0,092							
celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tyto podíly jsou určovány proto, aby se zamezilo relativnímu kolísání procentuálních vyjádření vlivem chyb z druhých skupin / úpravna, tiskárna/.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p.Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 35

Podíl jednotlivých chyb vzniklých během úpravy
a barvení na celkovém počtu chyb, vzniklých úpravou
a barvením.

Tabulka

výrobek - % zastoupení							
č. vady	Z 363	Z 378	R 143	R 144	R 147	R 152	R 145
601	42,399	16,162	57,512	68,998	67,857	68,031	73,890
602	3,144	0,168	11,152	1,113	8,631	8,101	6,217
603	0,207	0,168	2,573	1,749	0,893	1,132	2,309
604	28,790	80,808		0,477	5,952		5,506
605			0,249	0,318		0,174	
606	0,021		0,996	0,159	0,298	0,261	
607	0,434	1,178	5,063	2,385		8,188	0,710
608	22,854	1,515	21,995	24,801	16,369	13,240	11,327
609	1,427		0,166				
610						0,871	
611	0,724						
celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Podíl jednotlivých chyb vzniklých během tisku
na celkovém počtu chyb vzniklých během tisku.

Tabulka

č. vady	Zadara - % zastoupení
701	30,325%
702	5,961%
703	
704	0,103%
705	36,825%
706	1,552%
707	3,622%
708	12,130%
709	2,298%
710	7,183%
711	
celkem	100%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 36

3.6. Analýza chybovosti jednotlivých úpletů.

Proveďme nyní analýzu údajů, získaných v kapitole 3.2. - 3.5. Tyto údaje nám zachycují vliv jednotlivých chyb na celkový počet chyb, jakož i na počet chyb každého daného technologického procesu. Rozbor provedeme u výrobků, rozdělených dle typů pletacích strojů na kterých byly pleteny, což řídí a ovlivňuje konstrukci, chování, vlastnosti a způsob dalšího zpracování úpletu.

Výrobky pletené na stroji INTERLOK 26"

ZADARA 101

chyby vlivem tvarovny příze

zaznamenána pouze chyba 201 /shrauté kapiláry a zesílená místa na přízi/ v četnosti 5 chyb na 71 372m, chyby této skupiny byly zachyceny do chybovosti vlivem pletárny.

chyby vlivem pletárny

na celkové chybovosti se podílejí 61,085%

Převážnou mírou ovlivňují chybovost této skupiny tyto chyby:

304 - příčné řádkování	40,891%
303 - díry ve zboží	30,180%
308 - puštěná očka	21,723%

chyby vlivem tiskárny

podíl na celkové chybovosti 38,871%

- převažující vlivy uvnitř skupiny tiskařských chyb

705 - nestejněměrný a rozmazaný tisk	36,825%
701 - barevné a olejové skvrny	30,325%

Kvalita zboží, snižovaná tiskařskými chybami, by se podstatně zvýšila při zásahu a změnách v tiskárně v neprospěch těchto chyb.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně n.p. Textilana	DP strana 37

Z 363

Pouze u tohoto jediného výrobku byl při hodnocení kvality hotového zboží zachycen vliv tvarovny na chybovitost.

chyby vlivem tvarovny příze

Tvarovna se podílí na celkové chybovosti 2,005%

- rozložení chyb uvnitř skupiny

201 - shruté kapiláry a zesílená místa na přízi 66,848%

203 - uzle na materiálu 32,065%

202 - řádkování vlivem materiálu 1,087%

chyby vlivem plotárny

- podíl na celkové chybovosti 30,134%

- převažující vlivy uvnitř skupiny plotářských chyb

308 - pustěná očka 32,104%

307 - naražení nebo vynechaná jehla 25,850%

303 - díra ve zboží 19,184%

chyby vlivem úpravy

- podíl na celkové chybovosti 52,675%

- převažující vlivy uvnitř skupiny

601 - skvrny od mazadel, barviv a pod. 42,399%

604 - lomy, mačkance 28,790%

608 - porušení povrchu 22,854%

chyby vlivem laminace

- podíl na celkové chybovosti 15,187%

- převažující vlivy uvnitř skupiny

101 - skvrny z laminace 61,550%

103 - nepřilepená místa 30,918%

102 - přehyby, vadné kraje, nedodrž. šíře 7,532%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p.Textilana	DP strana 38

Výrobky pletené na stroji METO 32"

Z 378

Při vyhodnocování chybovosti u tohoto úpletu je nutno uvažovat, že celkový vliv pletárny a úpravy, jakož i vliv jednotlivých chyb uvnitř chyb úpravářských, je značně ovlivněn a zkreslen výskytem chyby 604 - lomy a mačkance, která svými 57,554% značně ovlivňuje chybovitost obou skupin a svými 80,808% z počtu bodů uvnitř skupiny t.j. úpravy, značně ovlivňuje relativní hodnoty výskytu ostatních úpravářských chyb.

chyby vlivem pletárny

-podíl na celkové chybovosti	28,777%
-převažující vlivy uvnitř skupiny	
308 - puštěná očka	40,417%
307 - naražené a vynechané jehly	23,333%
303 - díry ve zboží, přetrhy	13,750%
304 - řádkování	10,417%
301 - znečištěné nitě v pletárně a pod.	10,000%

chyby vlivem úpravy

-podíl na celkové chybovosti	71,223%
-převažující vlivy uvnitř skupiny	
604 - lomy, mačkance	80,808%
601 - skvrny od mazadel, barva a pod.	16,162%

Chyba č.604 byla způsobena při zkušební záložce 1200 km na tlakovém aparátu bez předfixace. Po celých kusech se objevily neodstranitelné mačkance a všechny kusy musely být zařazeny do partie. Na základě neúspěšné zkoušky byl změněn technologický postup výroby a tato chyba se již v takové míře nevykytovala.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 39

Výrobky pletené na stroji ŽAKÁR 30"

R 143

chyby vlivem pletárny

- podíl na celkové chybovosti	61,248%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
308 - pustěná očka	34,476%
301 - znečištěné nitě v pletárně a pod.	25,116%
307 - naražené a vynechané jehly	17,212%
303 - díry ve zboží, přetrhy	16,432%

chyby vlivem úpravny

- podíl na celkové chybovosti	38,752%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
601 - skvrny od mazadel, barva a pod.	57,512%
608 - porušení povrchu	21,995%
602 - nestejnoměrné vybarvení	11,152%

R 144

chyby vlivem pletárny

- podíl na celkové chybovosti	53,269%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
308 - pustěná očka	35,704%
301 - znečištěné nitě v pletárně a pod.	22,594%
307 - naražené a vynechané jehly	20,502%
303 - díry ve zboží, přetrhy	13,110%

chyby vlivem úpravny

- podíl na celkové chybovosti	46,731%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
601 - skvrny od mazadel, barva a pod.	68,998%
608 - porušení povrchu	24,801%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 40

R 147

chyby vlivem pletárny

- podíl na celkové chybovosti	43,719%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
301 - znečištěné nitě v pletárně a pod.	49,808%
307 - naražené a vynechané jehly	19,157%
303 - díry ve zboží, přetrhy	14,943%

chyby vlivem úpravny

- podíl na celkové chybovosti	56,281%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
601 - skvrny od mazadel, barvy a pod.	67,857%
608 - porušení povrchu	16,369%
602 - nestejněoměrné vybarvení	8,361%

R 152

chyby vlivem pletárny

- podíl na celkové chybovosti	45,411%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
301 - znečištěné nitě v pletárně a pod.	37,906%
307 - naražené a vynechané jehly	24,084%
303 - díry ve zboží, přetrhy	20,000%
308 - puštěná očka	8,063%

chyby vlivem úpravny

- podíl na celkové chybovosti	54,589%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
601 - skvrny od mazadel a pod.	68,031%
608 - porušení povrchu	13,240%
607 - zářisky, přehyby a pod.	8,188%
602 - nestejněoměrné vybarvení	8,201%

R 145

chyby vlivem pletárny

- podíl na celkové chybovosti	60,574%
- převažující vlivy uvnitř skupiny	
301 - znečištěné nitě v pletárně a pod.	36,647%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 41
308 - puštěná očka30,520% 303 - díry ve zboží, přetrhy17,919% chyby vlivem úpravny - podíl na celkové chybovosti39,426% - převažující vlivy uvnitř skupiny 601 - skvrny od mazadel, barvy a pod.73,890% 608 - porušení povrchu11,327% 602 - nestejnóměrné vyběrvení6,217% 604 - lomy a mačkance5,506%		
Zhodnocení Z provedené analýzy plynou tyto závěry. Ve skupinách chyb rozdělených podle technologického hlediska se vždy některé chyby podílejí větší částí na chybovosti celé skupiny: a/ z chyb tiskařských jsou to převážně nestejnoměrný a rozmazaný tisk, barevné a olejové skvrny b/ a chyb úpravárenských se na chybovosti úpravny a barevny převážně podílejí skvrny, lomy a mačkance, nestejnóměrné vybarvení, zálisky a přehyby c/ z chyb laminace jsou to zejména chyby plynoucí ze skvrn při laminaci d/ z pletářských chyb se na chybovosti pletárny podílejí nejvíce tyto chyby - přetrhy, /díry/, naražené a vynechané jehly, puštěná očka, rádkování Tyto úvahy a statistické rozbory byly provedeny na základě podkladů získaných při prohlížení hotového zboží. Pletářské chyby lze sledovat ihned v pletárně při prohlížení režného zboží, zejména naražené nebo vynechané jehly a přetrhy s ohledem na zpracováváný materiál i s ohledem na typ a jednotlivý stroj.		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 42

Protože tyto dvě chyby jsou převážnou mírou příčinami vad na zboží, vzniklých během pletení u všech sledovaných výrobků, bude jejich problematika řešena v následujících kapitolách.

3.7. Přehled používaných symbolů v kapitolách 3.8., 3.9.

- j - čísla jednotlivých strojů, použito očíslování strojů dle n.p. Textilana
- $/j/$ - pořadí prvků výběru seřazených dle velikosti určovaného znaku vzestupně,
- p_j - počet přetrhů zjištěný u jednotlivých strojů na délce L_j
- L_j - počet běžných metrů úpletu, na kterých byla zjišťována daná vada
- E - označení součtů hodnot
- $\bar{p}_j$ - průměrný počet přetrhů na 100bm od jednotlivých strojů
- $\bar{p}$ - průměrný počet přetrhů na 100bm úpletu od skupin strojů téhož typu
- $\bar{p}_{opr}$ - opravená hodnota průměrného počtu přetrhů na 100bm od skupin strojů téhož typu, vyloučení nadměrně vysokých hodnot $\bar{p}_j$
- r_j - počet naražených a vynechaných jehel, zjištěný u jednotlivých strojů na délce L_j
- $\bar{r}_j$ - průměrný počet naražených a vynechaných jehel na 100bm u jednotlivých strojů
- $\bar{r}$ - průměrný počet naražených a vynechaných jehel na 100bm úpletu od skupin strojů téhož typu
- n - počet prvků daného výběru
- $\bar{r}_{opr}$ - opravená hodnota průměrného počtu naražených a vynechaných jehel od skupin strojů na 100bm, vyloučením nadměrně vysokých hodnot $\bar{r}_j$
- s^2 - rozptyl zjištěné průměrné hodnoty
- F - kritická hodnota testu významnosti rozdílu mezi dvěma rozptyly
- F_{ef} - vypočítaná hodnota testovacího kritéria
- $E_{(j)}$ - relativní kumulativní četnost
- S - statistická jistota

- D - kritická hodnota Kolmogorova-Smirnovova testu
 t_k - kritická hodnota testu významnosti mezi dvěma průměry
 t_{ef} - vypočítaná hodnota testovacího kritéria
 ν - počet stupňů volnosti

3.8. Přetrhovost příze při pletení

Sledujme nyní přetrhovost jednotlivých materiálů, jak je ovlivněna jednotlivými materiály, typem stroje a jednotlivým strojem ve skupině strojů stejného typu.

3.8.1. Přetrhovost materiálu 60/16x2 PADh

Tento materiál je zpracováván na dvou typech strojů:

a/ METO 32" - čísla strojů 1, 17, 18, 21, 22

b/ INTERLOK 26" - čísla strojů 2 - 16

/ ne vždy však jednotlivé materiály byly zpracovávány na plném počtu strojů ve skupině /

a/ vliv stroje METO 32"

Tabulka zjištěných hodnot

j	p_j	L_j	$\bar{p}_j$
17	16	866	1,848
18	22	756	2,910
20	18	924	1,948
21	25	901	2,775
22	57	903	6,310
E			15,791

$$\bar{p} = 3,158$$

$$s^2 = 3,331$$

Aby mohla hodnota $\bar{p}$ daný výběr zastupovat v dalších statistických operacích, je nutno dokázat, že je daný výběr normálního rozdělení.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textílana	DP strana 44

Pro toto ověření použijme grafické metody pomocí tzv. pravděpodobnostního papíru.

Popis metody

/ podle R. Reisenauera – Metody mat. statistiky/
Vodorovná osa grafického papíru má stupnici lineární, budeme na ní vynášet průměrné počty přetrhů příze od jednotlivých strojů, svislá stupnice je nelineární a nazývá se pravděpodobnostní a je určena k vynášení relativních kumulativních četností. Normální rozdělení relativních četností se zobrazuje na pravděpodobnostním papíru jako přímka. Tedy vyneseme body proložíme přímkou a Kolmogorovo – Smirnovovým testem/ dále jen KS testem/ ověříme, zda-li je studovaný soubor normálně rozdělený. Uspořádejme tedy naše zjištěné hodnoty a přiřadíme jim podle velikosti odpovídající relativní kumulativní četnosti dle vztahu

$$F_{(j)} = \left(j - \frac{1}{2}\right) \times \frac{100}{n} \quad / \% /$$

Tabulka

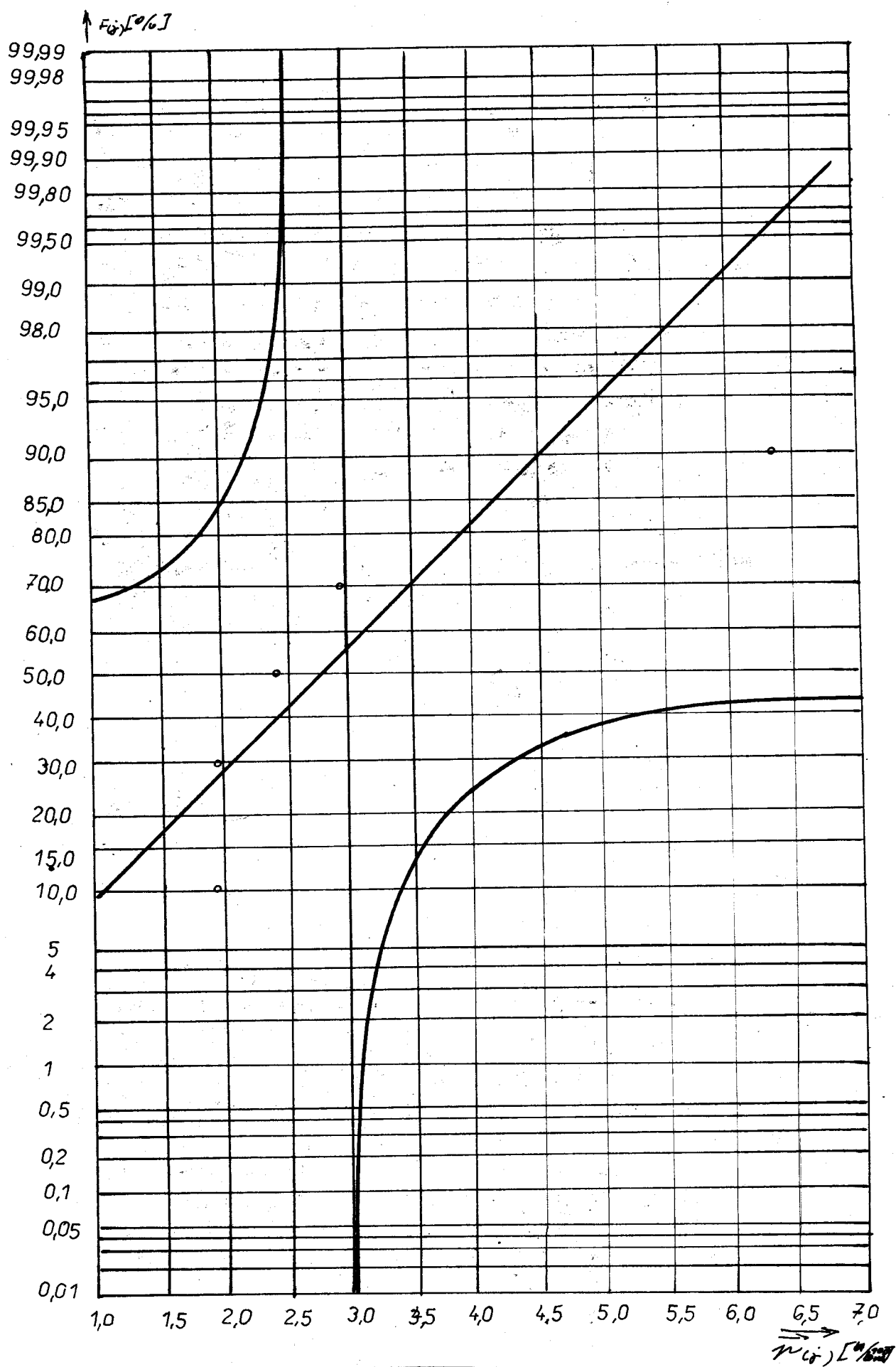
(j)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
j	17	20	21	18	22
$\bar{p}_j$	1,848	1,948	2,775	2,910	6,310
$F_{(j)}$	10	30	50	70	90

Zanesme nyní hodnoty $\bar{p}_j$ a $F_{(j)}$ do grafu, který je vyhotoven na straně 45. Vynesenými body proložíme přímkou a pomocí KS testu pro daný rozsah výběru $n=5$ a $S=95\%$, určíme z matematicko statistických tabulek hodnotu

$$z = 0,563$$

tuto hodnotu použijeme k zakreslení mezí v nichž musí ležt všechny zakreslené body, aby bylo možno považovat studovaný soubor za výběr ze základního souboru s normálním rozdělením při statistické jistotě 95%.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p.Textilana	DP strana 46

Tyto meze sestrojíme tak, že od zakreslené přímký vyneseme oběma směry hodnotu

$$100 \times D = 100 \times 0,563 = 56,3\%$$

ve smyslu a měřítku svislé osy.

Z grafu plyne, že všechny body leží v oblasti vymezené oběma křivkami, že tedy rozdělení ve výběru se řídí normálním zákonem, průměrnou hodnotu lze použít při zastupování tohoto souboru i když průměrný počet přetrhů u stroje číslo 22 je značně velký.

b/ vliv stroje INTERLOK 26*

j	p_j	L_j	$\bar{p}_j$
11	7	586	1,195
7	15	790	1,899
12	16	1028	1,486
13	6	1084	0,554
14	21	1562	1,344
15	2	739	0,271
E			6,749

$$\bar{p} = 1,125$$

$$s^2 = 0,367$$

Metodou grafickou, pomocí pravděpodobnostního papíru ověříme, zda-li je normální rozdělení souboru.

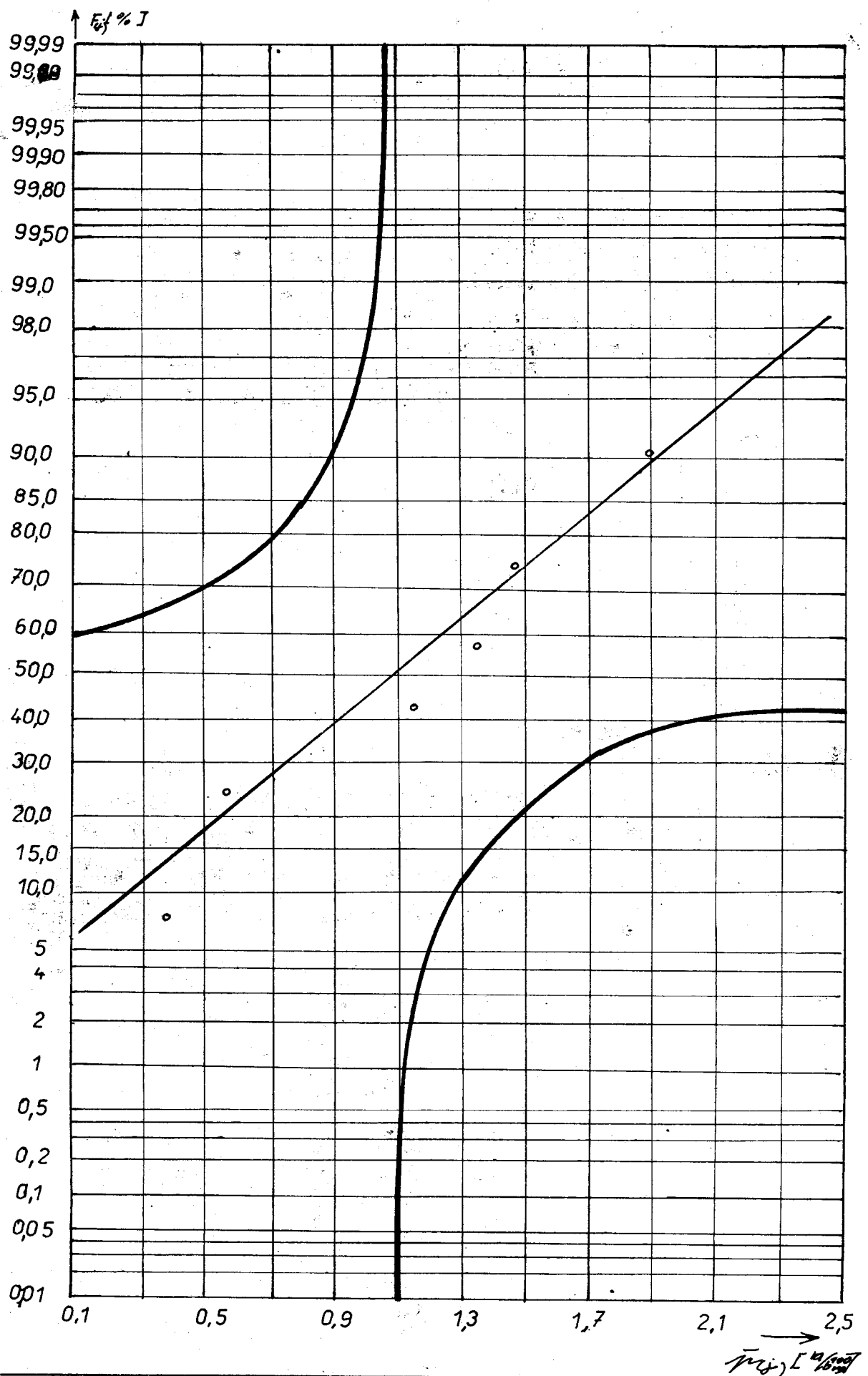
Tabulka hodnot $\bar{p}_j$ seřazených dle velikosti vzestupně, s přidělenými kumulativními četnostmi.

(j)	1	2	3	4	5	6
15	15	13	11	14	12	7
$\bar{p}_j$	0,271	0,554	1,195	1,334	1,486	1,899
$F(\bar{p}_j)$	8,3	25	41,5	58,1	75	91,5

Grafické řešení je na straně číslo 47, meze byly sestrojeny pomocí hodnoty

$$D = 0,519$$

která plyne z $S = 95\%$ a $n = 6$.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 48

Z grafu plyne, že všechny body leží v mezích, pro které platí normální zákon, lze tedy hodnotu $\bar{p}$ získanou ze všech strojů použít pro další statistické operace.

Položme si nyní otázku, zda-li je rozdíl v hodnotách $\bar{p}$ u materiálu 60/16x2 PAdm vlivem skupin strojů METO a INTERLOK statisticky významný, nebo ne.

	$\bar{p}$	s^2	n
METO 32"	3,158	3,331	5
INTERLOK 26"	1,125	0,367	6

K tomuto ověření na základě výše uvedených údajů slouží t-test významnosti dvou průměrů, protože však nemáme stejný počet měření, je nutno nejprve určit pomocí F-testu, zda-li je rozdíl mezi rozptyly statisticky významný, nebo ne.

Položme nulovou hypotézu, pro kterou platí, že rozdíl mezi rozptyly je statisticky nevýznamný,

$$\text{a } F_{ef} < F$$

V našem případě

$$F_{ef} = \frac{s_1^2}{s_2^2} = 9,08$$

$$\text{a pro } \nu_1 = n_1 - 1 = 4$$

$$\nu_2 = n_2 - 1 = 5$$

$$S = 95\%$$

$$\text{plyne } F = 7,39$$

je tedy $F_{ef} > F$, nulovou hypotézu zamítáme, rozdíl mezi rozptyly je statisticky významný a použijeme tedy t-test, který toto hledisko respektuje.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 49

t test významnosti rozdílu obou průměrů

Bude-li hodnota t_f menší než t_k , jedná se o náhodný rozdíl.

$$\text{v tomto případě } t_f = \frac{\bar{x}_n - \bar{x}_x}{\sqrt{\frac{s_n^2}{n_n} + \frac{s_x^2}{n_x}}} = 2,05$$

$$\text{pro } \nu_n = n_n - 1 = 4 \quad \dots t_1 = 2,776$$

$$\nu_x = n_x - 1 = 5 \quad \dots t_2 = 2,571$$

$$t_k = \frac{t_1 \cdot \frac{s_n^2}{n_n} + t_2 \cdot \frac{s_x^2}{n_x}}{\frac{s_n^2}{n_n} + \frac{s_x^2}{n_x}} \quad t_k = 2,7$$

je tedy $t_f < t_k$, rozdíl mezi hodnotami $\bar{p}_n$ a $\bar{p}_x$ náhodný.

Přesto, že se jeví, že chybovitost skupiny INTERLOCK je menší, než u strojů METO, při zpracovávání materiálu PADh 60/16x2 den, je tento rozdíl statisticky nevýznamný vlivem rozptylů jednotlivých hodnot. Znamená to, že přetrhovost tohoto materiálu není ovlivněna jednotlivými typy strojů do takové míry, aby bylo nutné touto problematikou se dále podrobněji zabývat.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně a.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 50

3.8.2. Přetrhovost materiálu 150/36 x 1 PESH

Tento materiál byl ve sledovaném období / 1. čtvrt. 1973 / zpracováván na těchto strojích

a/ METO 32" na strojích číslo 1, 19, 22 na dílně C IV.

b/ ZAKAR 30" na strojích číslo 1 - 9 a 11 - 28
číselné řady strojů Zakárových na podlaží C III,
není uvažována přetrhovost u stroje č. 10, protože tento stroj slouží k zajištění nových úpletů, a na dalších strojích, které nejsou v tabulce na straně 52.

a/ vliv stroje METO 32"

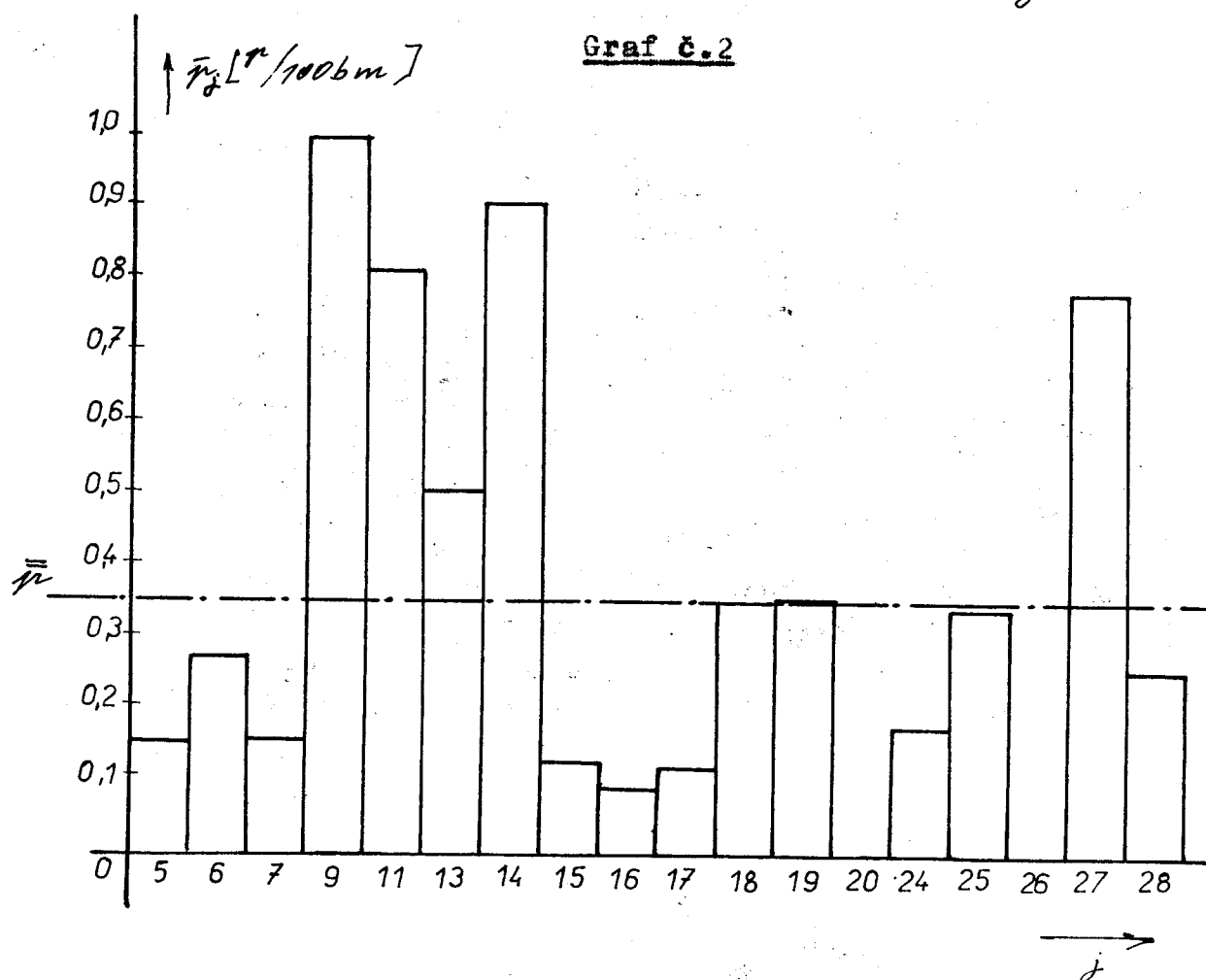
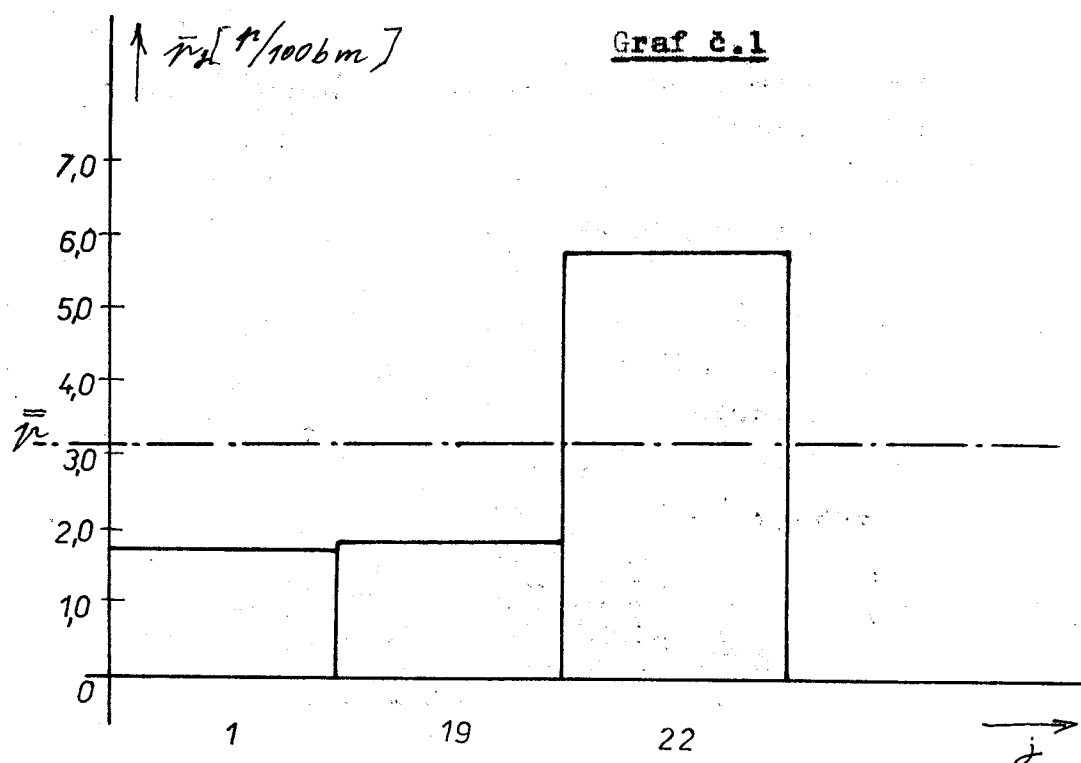
Tabulka zjištěných hodnot

j	p_j	L_j	$\overline{p}_j$
1	12	687	1,747
19	14	762	1,837
22	30	422	5,747
E			9,31

$$\overline{p} = 3,110$$

$$s^2 = 5,217$$

aby mohla hodnota $\overline{p}$ daný výběr zastupovat, je nutno dokázat, že je výběr normálního rozdělení. Toto ověření je pro malý počet strojů nepřesné, a nebude proto prováděno. Lze tedy pouze na základě grafu č.1 na straně 51 tvrdit, že stroj č. 22 by měl být překontrolován, zda-li je optimálně seřízen, či zda-li není nutná generální oprava, protože se na něm vyskytl velký počet přetrhů při zpracovávání materiálu 60/16 x 2 PASH i 150/36 x 1 PESH.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p.Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 52

b/ vliv stroje ZAKAR 30"

Tabulka zjištěných hodnot

j	p_j	L_j	$\bar{p}_j$
5	1	643	0,156
6	3	1075	0,279
7	1	625	0,160
9	10	1000	1,000
11	5	612	0,817
13	2	403	0,496
14	10	1100	0,909
15	1	767	0,130
16	1	1074	0,093
17	1	817	0,122
18	3	857	0,350
19	2	555	0,360
23	0	813	0,000
24	2	1150	0,174
25	2	586	0,341
26	0	905	0,000
27	4	510	0,784
28	1	387	0,258
E			6,429

$$\bar{p} = 0,357$$

$$s^2 = 0,099$$

Sledujme v grafu č.2 na straně 51, zda-li u některého stroje není nadměrná přetrhovost materiálu.

$\bar{p}$ je značně ovlivněno $\bar{p}_j$ ze strojů č.9, 11, 14, 27, je tedy zřejmé, že by těmto strojům měla být věnována pozornost.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textílana	DP strana 53

3.8.3. Přetrhovost materiálu 100/36 x 1 PESH

Tento materiál byl zpracováván na jednotlivých strojích ŽAKAR 30", tyto stroje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka zjištěných hodnot

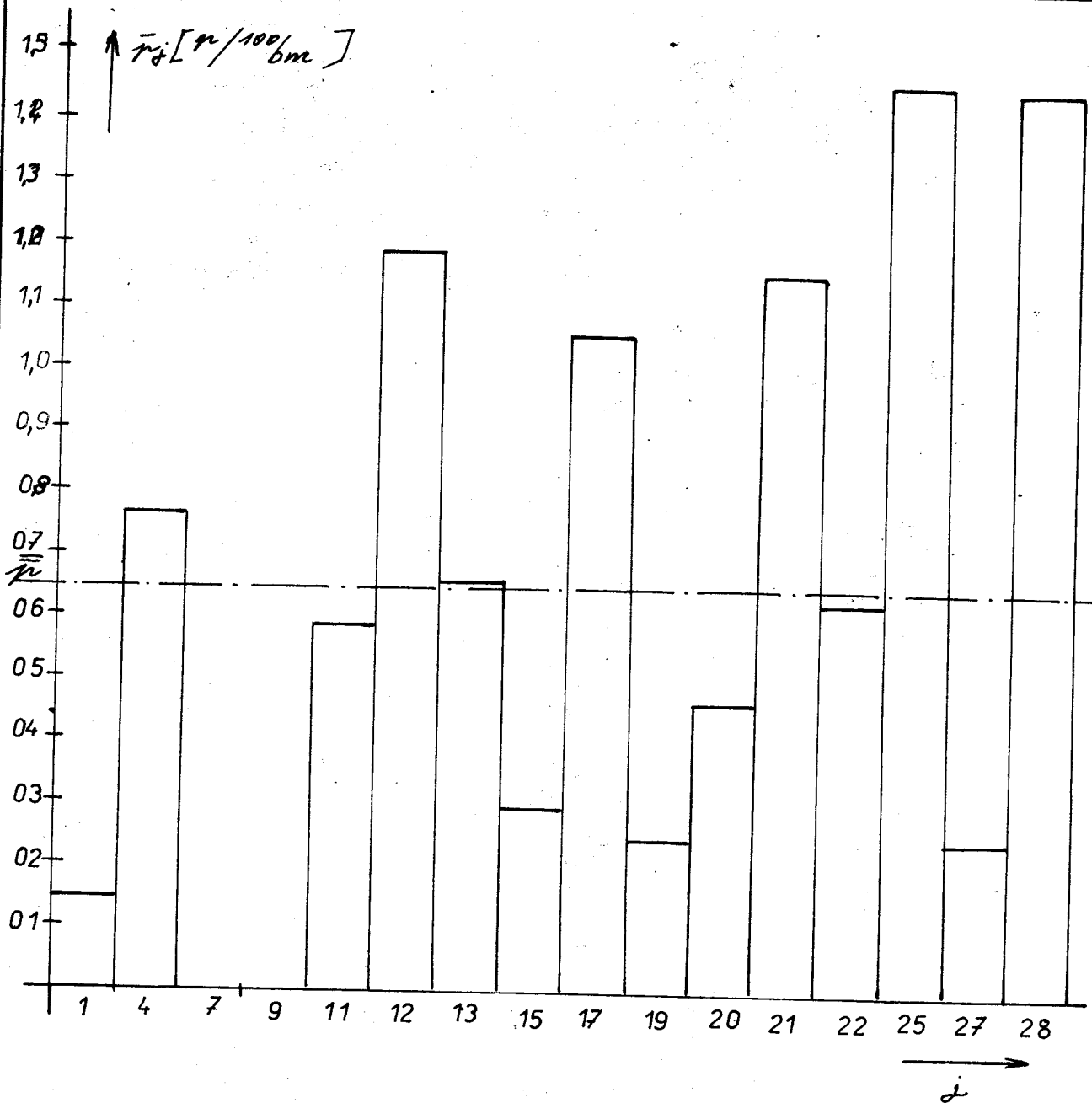
j	p_j	L_j	$\bar{p}_j$
1	1	700	0,143
4	7	914	0,766
7	0	532	0,000
9	0	443	0,000
11	3	511	0,587
12	15	1262	1,189
13	5	764	0,654
15	1	338	0,296
17	2	190	1,053
19	1	406	0,246
20	4	866	0,462
21	10	868	1,152
22	6	960	0,625
25	4	274	1,460
27	1	407	0,246
28	7	483	1,449
E			10,328

$$\bar{p} = 0,646$$

$$s^2 = 0,240$$

Sledujme v grafu na straně 54, jak se jednotlivé stroje chovají s ohledem na přetrhovost tohoto materiálu.

Z dané statistiky a grafu plyne, že stroje č. 12, 17, 21, 25 a 28 mají značný počet přetrhů na 100bm. Je tedy nutné jim věnovat zvýšenou pozornost.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 55

3.8.4. Přetrhovost materiálu 150/36 x 1 a 100/36 x 1 PESH v návleku 2:1.

Tabulka zjištěných hodnot

j	p_j	L_j	$\bar{p}_j$
2	2	1263	0,158
3	2	1319	0,152
8	1	1258	0,079
Σ			0,389

$$\bar{p} = 0,129$$

$$s^2 = 0,002$$

Přesto, že se jedná o zjišťování přetrhovosti na malém množství strojů, rozptýl s^2 říká, že jednotlivé hodnoty přetrhovosti jednotlivých strojů nejsou značně rozdílné.

B.8.5. Přetrhovost materiálu 60/12 x 2 PADH

Rozdělme vliv tohoto materiálu na přetrhovost dle tvaroven příze z Ústí nad Labem, Humeného, Poličky a sledujme vliv těchto jednotlivých materiálů při zpracování na stroji INTERLOK. Pro úsporu místa uvádím pouze konečné hodnoty, získané z přetrhovosti jednotlivých strojů.

Tvarovna Ústí nad Labem

$$\bar{p}_u = 8,364$$

měřeno na $n=12$ strojů

$$s^2 = 6,676$$

$$L = 11\,412 \text{ bm}$$

Tvarovna Polička

$$\bar{p}_p = 2,858$$

měřeno na $n=10$ strojů

$$s^2 = 0,922$$

$$L = 2941 \text{ bm}$$

Tvarovna Humené

$$\bar{p}_h = 4,620$$

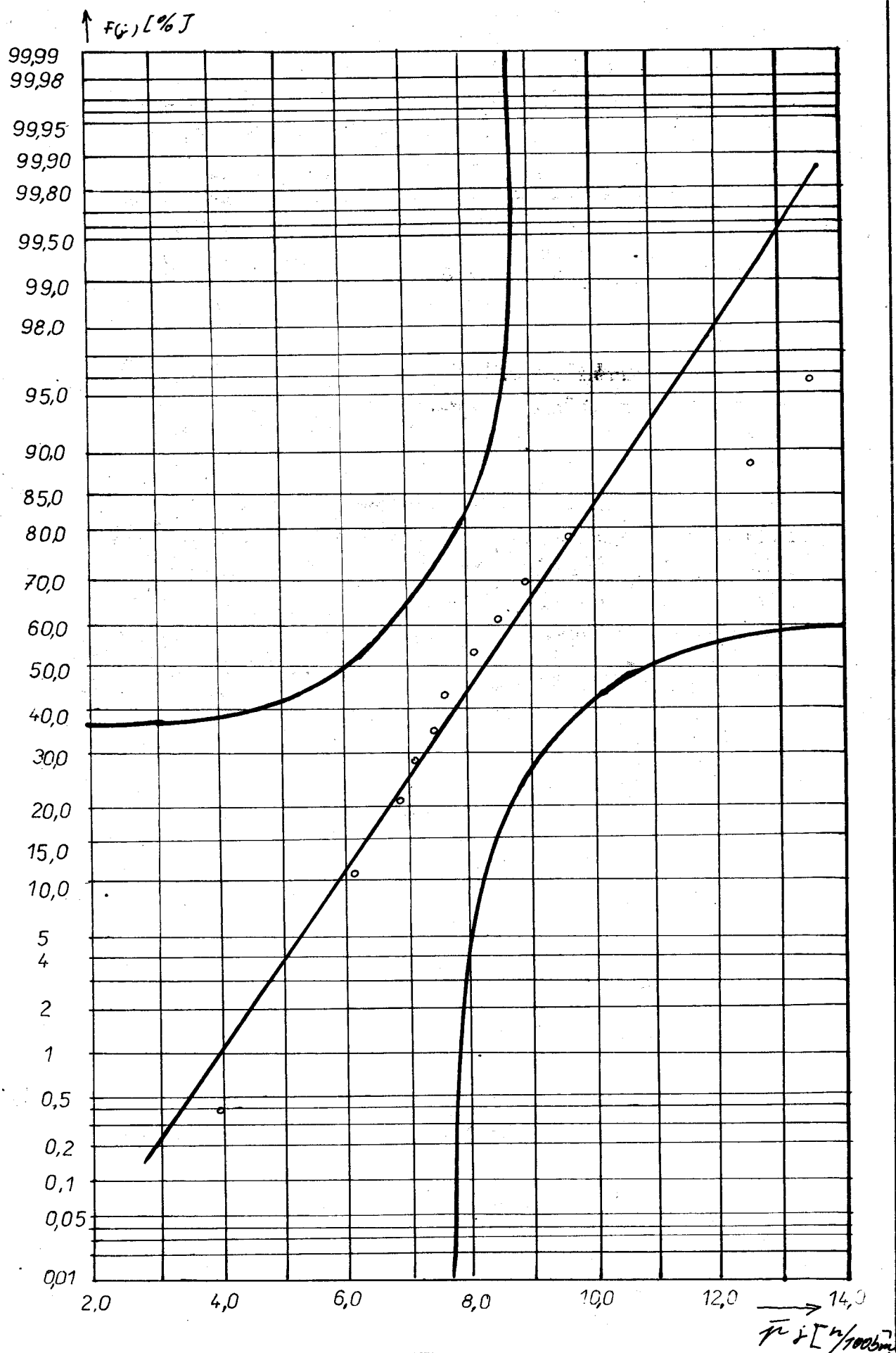
měřeno na $n=12$ strojů

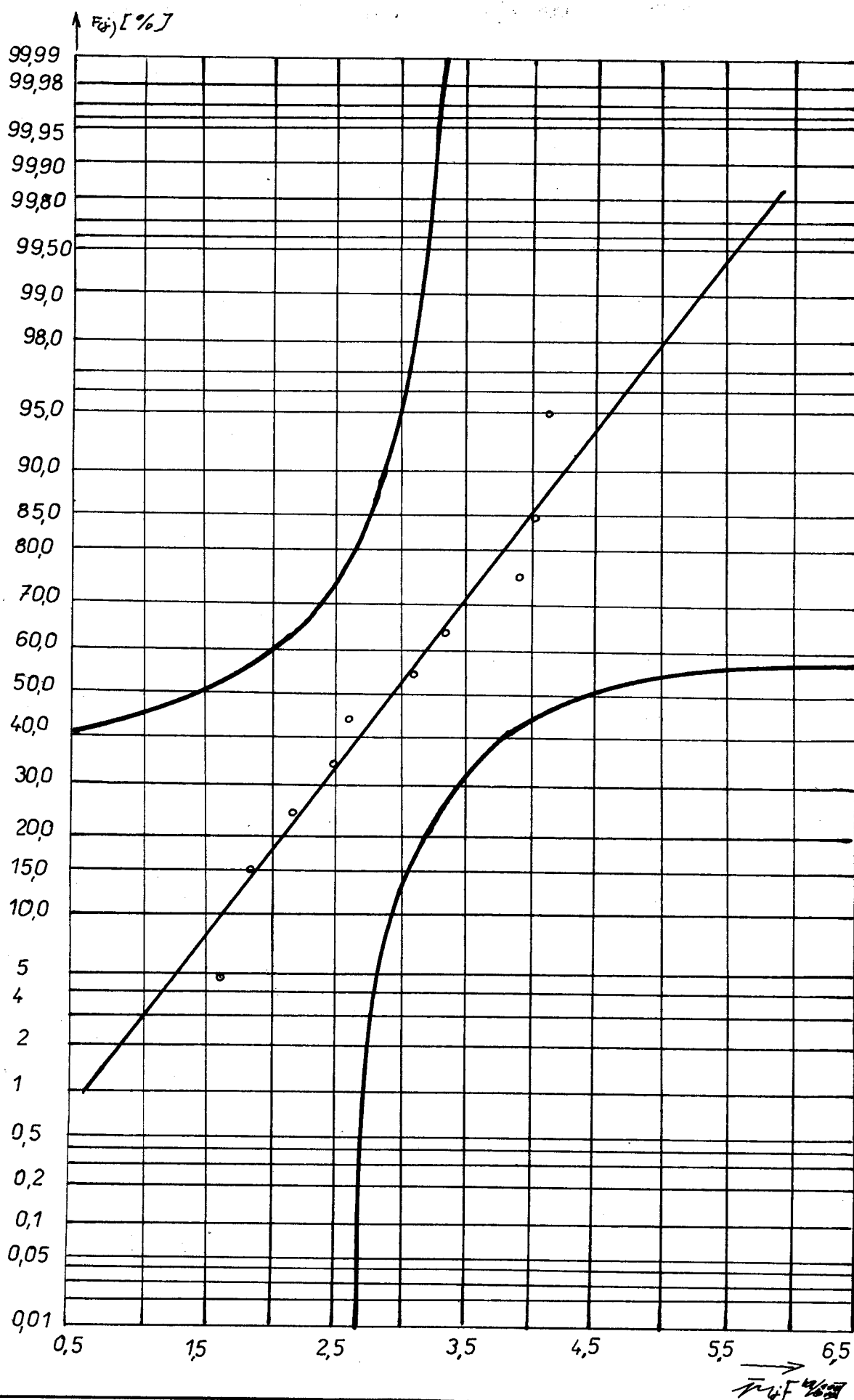
$$s^2 = 1,919$$

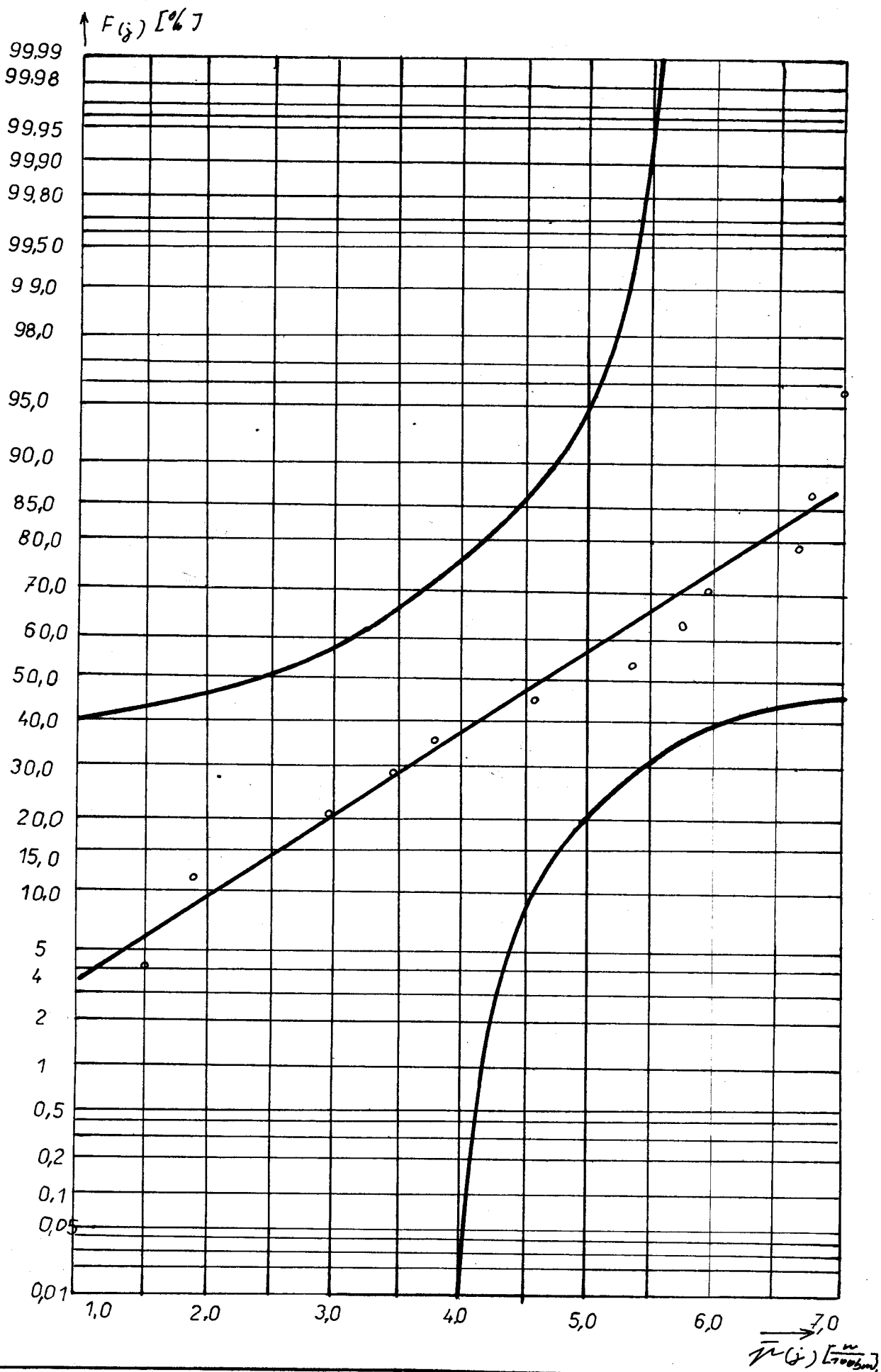
$$L = 4773 \text{ bm}$$

Důkaz normálního rozdělení uvnitř jednotlivých souborů byl proveden pomocí grafické metody / pravděpodobnostní papír a KS test /.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 56
Důkaz normálního rozdělení pro ústecký materiál je proveden na straně 57 v grafu. Důkaz pro materiál z Poličky proveden na straně 58 v grafu. Důkaz pro materiál z Humeného proveden na straně 59 v grafu. Na základě uvedených grafů lze průměrné hodnoty $\bar{p}$ a s^2 od různých tvaroven použít pro další statistická zpracování. Je nutno zjistit, zda-li rozdíl mezi jednotlivými hodnotami $\bar{p}$ je statisticky významný, či nikoliv. Tento důkaz provedeme pomocí t-testu / test významnosti rozdílu průměrů naměřených hodnot /, který musí být při nestejném počtu strojů doprovázen F-testem / test významnosti rozdílu rozptylů průměrných hodnot/.		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 60

Srovnání přetrhovosti materiálů z tvarovny v Ústí nad Labem a z Poličky.

Pro nestejný počet strojů bylo nutnou podmínkou pro aplikaci t-testu použití F-testu. F-testem bylo dokázáno, že rozdíl mezi rozptyly s^2 a průměrných hodnot je statisticky významný a na základě toho bylo t-testem dokázáno, že rozdíl mezi hodnotami $\bar{p}_U$, $\bar{p}_P$ je statisticky významný. S 95 % statistickou jistotou lze říci, že přetrhovost na strojích typu INTERLOK, při zpracovávání materiálu z Ústí n.L. a z Poličky, je ovlivněna tvarovnou materiálu.

Srovnání přetrhovosti materiálů z tvarovny v Poličce a v Humeném.

Opět pro nestejný počet strojů bylo nutno použít F-test, na základě kterého pomocí t-testu shody bylo dokázáno, že přetrhovost s 95 % statistickou jistotou byla ovlivněna tvarovnou materiálu.

Srovnání přetrhovosti materiálů z tvarovny v Ústí nad Labem a v Humeném.

Pro stejný počet strojů byl použit daný t-test, který dokázal, že přetrhovost materiálů byla ovlivněna tvarovnou příze.

Zhodnocení

Uvedenými testy shody bylo dokázáno, že přetrhovosti jednotlivých materiálů jsou závislé na tvarovné příze a bylo zjištěno toto: nejvýhodnější materiálem z ohledu na přetrhovost příze je materiál z tvarovny v Poličce, který má průměrný počet přetrhů 2,858. Materiál z tvarovny v Humeném má průměrný počet přetrhů na 100bm 4,620. Největší přetrhovost při pletení vykazoval materiál z tvarovny v Ústí nad Labem, který má průměrný počet přetrhů na 100bm úpletu 8,364.

3.9. Chyby vlivem naražené nebo vynechané jehly

Vliv stroje METO 32"

Tabulka

j	r_j	L_j	$\bar{r}_j$
1	0	687	0
17	25	866	2,887
18	7	756	0,926
19	1	381	0,262
20	20	924	2,165
21	7	901	0,777
22	5	475	1,053
E	65		8,070

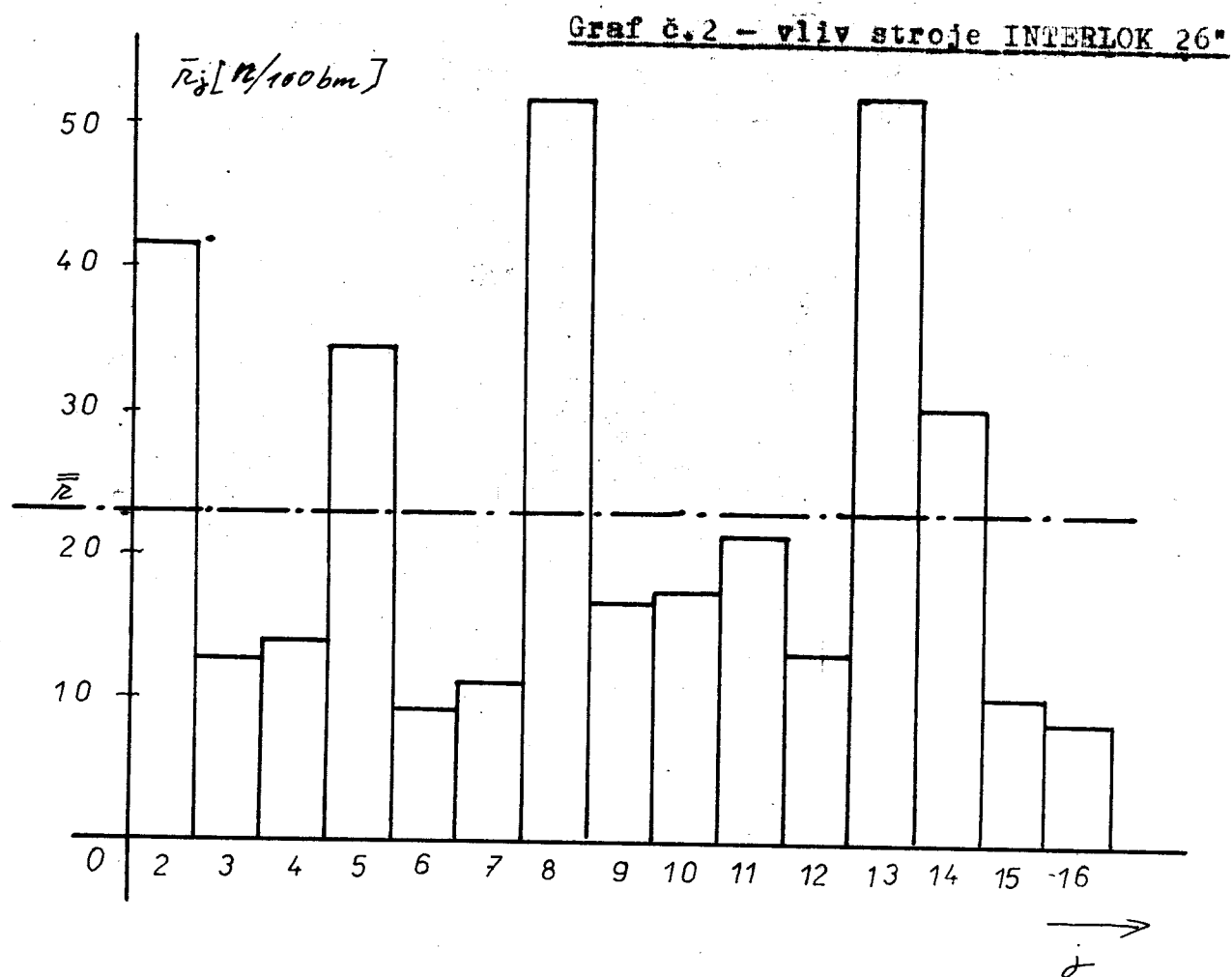
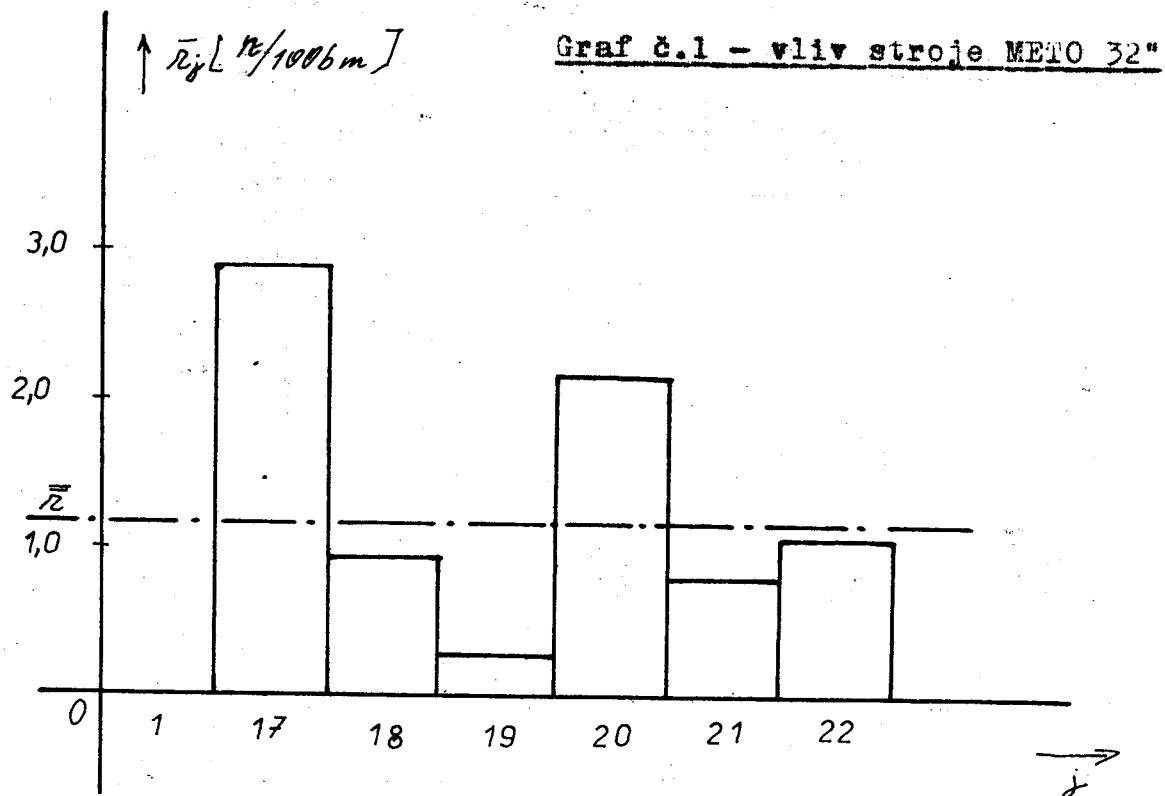
$$\bar{r} = 1,153$$

Graficky jsou tyto hodnoty zachyceny na straně 62. Z grafu a uvedené statistiky plyne, že tento $\bar{r}$ je značně ovlivněn hodnotami $\bar{r}_j$ u strojů číslo 17, 20 a je nutno těmto strojům věnovat pozornost.

Z tohoto množství 65 vad vlivem naražené nebo vynechané jehly bylo:

31 / chyby kratší než 30 cm /	..... 47,70%
17 / 30 až 60 cm vada/	..... 26,15%
17 / nad 60 cm vada /	..... 26,15%

Z tohoto rozboru plyne, jakou měrou se pletářsky podílela na délkách jednotlivých chyb.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p. Textilana	DP strana 63

Vliv stroje INTERLOK 26*

Tabulka

j	r_j	L_j	$\bar{r}_j$
2	16	383	4,178
3	19	1503	1,264
4	28	2073	1,351
5	67	1948	3,439
6	18	1957	0,920
7	22	2003	1,098
8	88	1699	5,180
9	35	2100	1,667
10	39	2266	1,721
11	36	1698	2,120
12	13	943	1,379
13	69	1328	5,196
14	45	1472	3,057
15	19	1850	1,027
16	8	931	0,859
E	522		34,456

$$\bar{r} = 2,297$$

Graficky jsou tyto hodnoty vyneseny v grafu č.2 na straně 62.

Z grafu a uvedené statistiky plyne, že hodnota $\bar{r}$ je značně ovlivněna hodnotami u strojů č.2,5,8 a 13. Z množství 522 chyb způsobených naraženou nebo vynechanou jehlou bylo:

300 / chyby kratší než 30 cm/	.... 57,5%
128 / 30 až 60 cm vada /	.... 18 %
94 / nad 60 cm vada /	.... 24,5%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 64

Vliv stroje ŽAKAR 30"

Tabulka

j	r_j	L_j	$\bar{F}_j$
1	29	700	4,143
2	13	1265	1,028
3	10	1319	0,758
4	16	914	1,751
5	2	643	0,311
6	3	1075	0,279
7	6	1157	0,691
8	12	1258	0,954
9	14	837	1,673
11	35	1123	3,117
12	22	1262	1,743
13	42	1167	3,599
14	7	1100	0,636
15	12	1105	1,086
16	1	1674	0,093
17	14	1007	1,390
18	2	857	1,400
19	10	961	1,041
20	9	866	1,039
21	20	868	2,304
22	10	960	1,042
23	3	813	0,369
24	9	1150	0,783
25	7	860	0,814
26	4	905	0,442
27	1	662	0,151
28	3	870	0,345
E	328		32,982

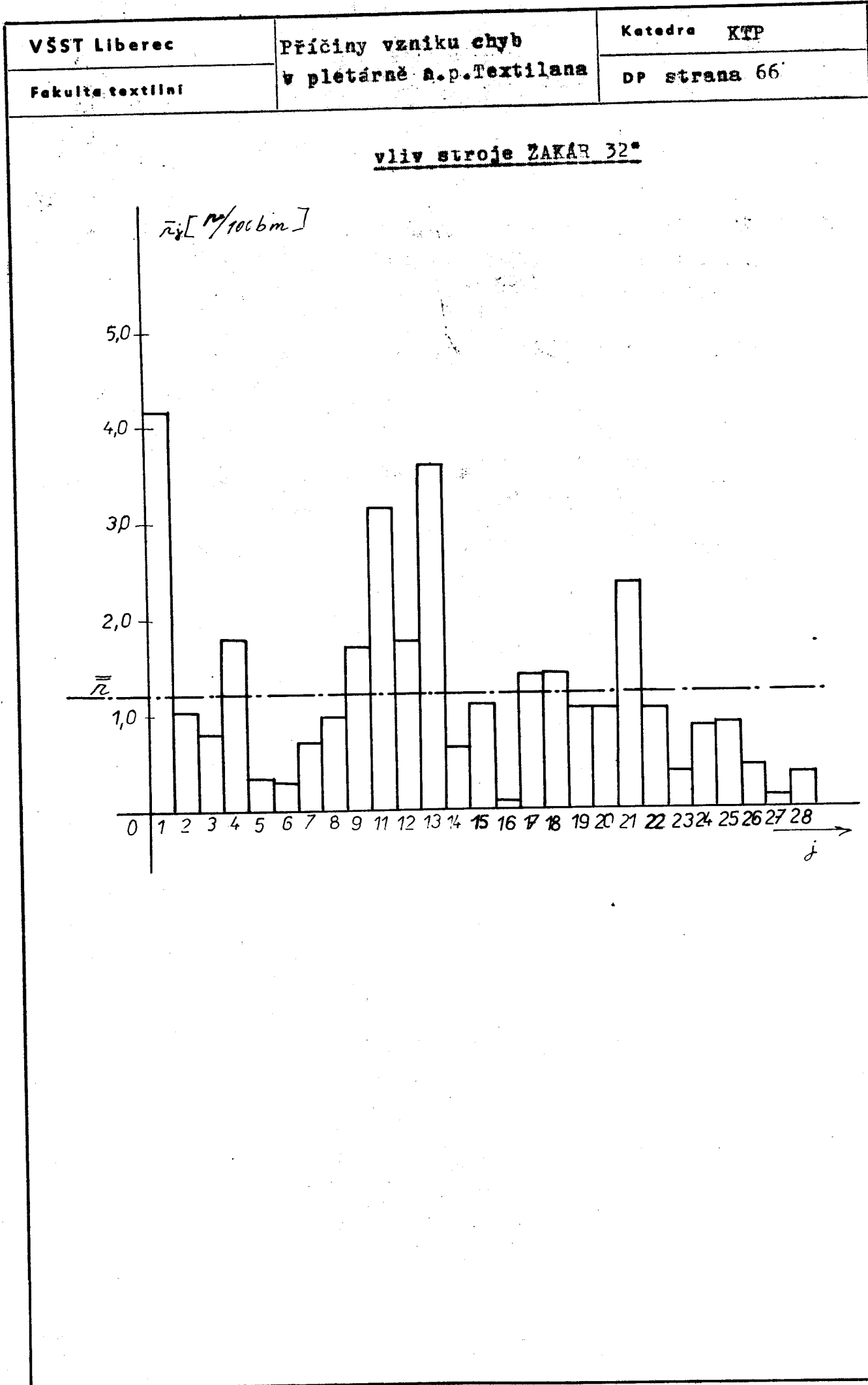
$$\bar{F} = 1,222$$

Graficky jsou tyto hodnoty zachyceny v grafu na straně 66. Z grafu a provedené statistiky plyne, že hodnota $\bar{r}$ je zvýšena hodnotami u strojů č. 1, 11, 13, 21.

Je tedy nutné těmto strojům věnovat zvýšenou pozornost.

Z tohoto množství 328 ~~ho~~ chyb v úpletu způsobených narážkou nebo vynechanou jehlou bylo:

234 / chyby kratší než 30 cm/	..... 71,25%
49 / 30 až 60 cm chyby/	..... 13,75%
45 / vada nad 60 cm/	..... 15,00%

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 67
<u>IV. NAVRH OPATRENÍ KE SNÍŽENÍ CHYBOVITOSTI</u>		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 68

4.1. Navrhovaná opatření.

Seřadíme navrhovaná opatření dle hlavních skupin vzniku chyb u úpletů.

Chyby vlivem materiálu

- převažují ažury a přetrhy od uzlíků a pod., příčné řádkování

Navrhovaná opatření

polyamidový materiál - zajistit dodávku jednotného a kvalitního materiálu, zajistit kvalitu materiálu z tvarovny v Ústí nad Labem nejméně na úroveň kvality z Chemlonu n.p. Humeně,

- materiálu z Ústí nad Labem věnovat max. péči - zachovat max. čistotu příze, vyvazovat uzlíky na přední čelo cívky, provádět důsledně výstupní kontrolu příze a vadné cívky ihned vytřídit, včas hlásit a přesně značit na lístky každou změnu partie po případě preparace

polyesterový materiál - pro značné nároky na čistotu zboží, je nutno věnovat pozornost zejména manipulaci, aby nedocházelo ke zaičení povrchových vrstev na cívce znečištěním či porušením kapilár.

Chyby vlivem pletárny

- naražené jehly, puštěná očka, přetrhy

Navrhovaná opatření

vyrovnat rozdíly mezi jednotlivými stroji, zamezit pouštění oček- používat lak u prohlížení zboží, čímž se zamezí dalšímu pouštění oček na fixačním rámu. Zajistit pravidelné čištění pletacích strojů a pravidelně kontrolovat všechny pracovní části pletacího stroje.

Zpřísnit kontrolu zboží po pletení.

Zjistěné vady ihned hlásit seřizovači.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p. Textilana	DP strana 69
Pečlivě oddělovat rozdílné kvality materiálu, značit na kusy i pasy druh materiálu a odděleně předávat tiskárně. Dodržovat čistotu kolem stroje i čistotu rukou pletářek. Provádět pravidelnou kontrolu napětí jednotlivých nití. <u>Chyby vlivem tiskárny</u> - skvrny a mraky, rozmazaný tisk <u>Navrhovaná opatření</u> - dodržovat technologický postup předúpravy pro jednotlivé materiály - - zamezit pomíchání jednotlivých materiálů - veškeré pracovní postupy v tiskárně provádět kvalitně <u>Chyby vlivem úpravy</u> - úpravářské skvrny, lomy a mačkance <u>Navrhovaná opatření</u> - vzhledem k poměrně jednoduché technologii úpravy omezit chyby na minimum, dodržovat technologii - každé práci věnovat max. péči se zaměřením na čistotu zboží / skvrny ! / <u>Chyby vlivem laminace</u> - skvrny z laminace, nepřilepená místa <u>Navrhovaná opatření</u> - důkladně zapracovat obsluhu - laminaci provádět kvalitně		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku ohyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 70

4.2. Ekonomická zhodnocení zásahů v pletárně

Sledujme nyní, jaký ekonomický efekt vznikne při vyrovnání rozdílů v přetrhovosti materiálu 60/12 x 2 PADh.

Nahrazení materiálu 60/12 x 2 z Ústí nad Labem materiálem z tvarovny v Humeném:
na 100bm se ušetří $\bar{p}_u - \bar{p}_v$ přetrhů t.j. $8,364 - 4,620 = 3,744$

a je-li ztráta za každou značku, tedy i přetrh, který se projeví ve výrobku nejméně 10 cm výrobku, znamená to, že při VOC výrobku ZADARA 101 - 42,- Kčs/lbm z tohoto materiálu, je možno ušetřit nahrazením ústeckého materiálu materiálem z Humeného

$3,744 \times 4,2 = 15,62 \text{ Kčs}$
na každých 100bm úpletu ZADARA 101

Nahrazení materiálu 60/12 x 2 z Ústí nad Labem materiálem z tvarovny v Poličce
/ nebo upravením kvality na danou úroveň/
na 100bm se ušetří $\bar{p}_u - \bar{p}_p$ přetrhů t.j.
 $8,364 - 2,858 = 5,506$

a je-li ztráta za jeden přetrh nejméně 10 cm zboží, lze ušetřit minimálně

$5,506 \times 4,2 = 23,10 \text{ Kčs}$
při výrobě úpletu ZADARA na každých 100bm úpletu

Snížení přetrhovosti u stroje METO

Při sledování průměrné přetrhovosti u těchto strojů, bylo zjištěno, že stroj č.22 značně ovlivňuje průměrnou přetrhovost obou materiálů. Bude-li tomuto stroji věnována pozornost, tzn. pečlivější seřízení, kontrola seřizenosti, popřípadě generální oprava, je možné snížit jeho přetrhovost při zpracovávání materiálu 60/16 x 2 $\bar{p}_{22} = 6,310$ na $\bar{p}_{o.p.} = 1,296$, kdy tato průměrná hodnota přetrhovosti na 100 bm je vypočtena z ostatních hodnot $\bar{p}_j$ tak, aby nebyla ovlivněna

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p.Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 71

nadměrně vysokou hodnotou $\bar{p}_{22}$

Lze tímto způsobem ušetřit při VCC 49 Kčs výrobku z tohoto materiálu a změnou hodnoty z $\bar{p}_{22}$ na $\bar{p}_{opr}$

$6,310 - 1,296 = 5,014$ přetrhů na 100
bm, což při předpokladu, že by tento stroj pracoval
s touto chybovitostí delší dobu, znamená ušetřit

$5,014 \times 4,950 = 24,60$ Kčs na každých
100 bm úpletů z tohoto stroje.

Snížení přetrhovosti u stroje ZAKAR

Upravme vhodným zásahem / lepší seřízeností, popří-
padě generální opravou / hodnoty $\bar{p}_j$ na hodnotu $\bar{p}_{opr}$
u uvedených strojů podle předchozí úvahy a určíme
vzáiklý ekonomický efekt. V tomto případě je i nutné
odstranit kolísání přetrhovosti, která se projevuje
v hodnotách $\bar{p}_j$ vlivem materiálů u různých strojů.

Materiál 150/36 x 1

j	$\bar{p}_j - \bar{p}_{opr}$
9	$1 - 0,209 = 0,791$
11	$0,817 - 0,209 = 0,608$
14	$0,909 - 0,209 = 0,700$
27	$0,784 - 0,209 = 0,575$
E	2,674

Materiál 100/36 x 1

j	$\bar{p}_j - \bar{p}_{opr}$
12	$1,189 - 0,366 = 0,823$
17	$1,053 - 0,366 = 0,687$
21	$1,152 - 0,366 = 0,786$
25	$1,460 - 0,366 = 1,094$
28	$1,449 - 0,366 = 1,083$
E	4,473

Celkový ekonomický přínos odstraněním nadměrné
přetrhovosti přize při pletení na strojích výše
uvedených, je :

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p.Textilana	DP strana 72

je při VOC ceně 1 bm žakárového úpletu cirká 70,- Kčs

$$\frac{(2,674 + 4,473) \times 7}{9} = 5,66 \text{ Kčs}$$

na každých 100bm úpletu upleteném na těchto strojích.

Snižování počtu chyb vznikajících naraženou nebo vynechanou jehlou

V tomto případě určíme minimální ekonomický zisk, který vznikne při změnách a zásazích do strojního zařízení, za předpokladu, že chyba nebude delší než 10 cm.

Vliv strojů MBTO

U strojů číslo 17 a 22 upravíme hodnoty $\bar{r}_j$ na $\bar{r}_{opr}$

j	$\bar{r}_j - \bar{r}_{opr}$
17	$2,887 - 0,604 = 2,283$
22	$2,165 - 0,604 = 1,561$
E	3,844

Lze tedy vhodným zásahem snížit počet naražených jehel o

$3,844 : 2 = 1,922$ na každých 100bm úpletu od těchto strojů, což při VOC ceně jednoho bm úpletu 49,50^{kčs} činí

$1,922 \times 4,95 = 9,45$ Kčs na každých 100bm od těchto 2 strojů.

Vliv stroje INTERLOK

U strojů č. 2, 5, 8, 13 upravíme hodnoty $\bar{r}_j$ na $\bar{r}_{opr}$

j	$\bar{r}_j - \bar{r}_{opr}$
2	$4,178 - 1,497 = 2,681$
5	$3,439 - 1,497 = 1,942$
8	$5,180 - 1,497 = 3,683$
13	$5,196 - 1,497 = 3,699$
E	12,005

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 73

Vhodným zásahem lze tedy snížit počet naražených jehel průměrně o $12,005 : 4 = 3,001$ na každých 100 bm od těchto strojů, což při VOC 42,- Kčs 1bm úpletu představuje

$3,001 \times 4,2 = 12,60$ Kčs na každých 100 bm výrobků upletených na těchto 4 strojích.

Vliv stroje ŽAKAR 30"

Podobně jako v předchozích případech, upravme hodnoty u strojů číslo 1,11,13,21 z hodnoty $\bar{r}_j$ na $\bar{r}_{opr}$.

j	$\bar{r}_j - \bar{r}_{opr}$
1	$4,143 - 0,862 = 3,281$
11	$3,117 - 0,862 = 2,255$
13	$3,599 - 0,862 = 2,737$
21	$2,304 - 0,862 = 1,442$
E	9,715

Vhodným zásahem lze snížit počet chyb vznikajících vlivem naražené, nebo vynechané jehly u těchto strojů průměrně o

$$9,715 : 4 = 2,426$$

vad na každých 100 bm úpletu od těchto strojů což při VOC 70,- Kčs Žakárového úpletu představuje

$$2,426 \times 7 = 16,982 \approx 17,- \text{ Kčs}$$

na každých 100 bm úpletu vyrobených na těchto 4 strojích.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 74
<u>V. NÁVRH VNITROZÁVODOVÉ DOPRAVY PRO PLETÁRNU</u>		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 75

5.1. Úvod

Dalsí částí svého diplomového úkolu budu řešit návrh vnitrozávodové dopravy pro pletárnu po rozšíření počtu pletacích strojů. Pro zajištění dokonalé technologie je nutné vytvořit takový plynulý chod materiálu, který bude též jednou ze základních podmínek zlepšení organizace práce. Často se stává, že špatná manipulace s materiálem a nevhodná vnitrozávodová doprava způsobují poruchy v přísunu materiálu ke strojům a zapříčiňují strátové časy strojů i dělníků v mnoha odvětvích našeho průmyslu.

Pletárna n.p. Textilana závod Nové Město pod Smrkem zpracovává v současné době materiály na bázi syntetických polymerů a proto, že návrh dopravy pro případné zajišťování dopravy úpletů z přírodních a střížových materiálů včetně využití podlaží GI – soukárny a vyšivárny v budově D je již vypracován a také z důvodů, že se počítá se zvýšením výroby úpletů ze syntetických materiálů, budu se zajímat vnitrozávodovou dopravou pro zajištění výroby úpletů z nekonečných vláken syntetických.

Tento návrh nebude projektem, tedy i nebude obsahovat přesná ekonomická zdůvodnění, propočty a kalkulace včetně návratností investic vložených do nákupu dalších manipulačních prostředků, protože zadání úkolu je omezeno na koncepční řešení.

5.2. Stručný popis současného stavu vnitrozávodové dopravy

5.2.1. Přehled zpracovávaného materiálu dle způsobu balení

Navinutá příze na cívkách je dodávána v různém balení, které je závislé na dodavateli.

PAD/ 60/12x2 den

výrobce národní podnik Chemlon Humeně

a/ tvarovna n.p. Chemlon Humeně, tvarovna závod Hedva Polička

materiál dodáván v paletách

rozměry palety 800 x 1200 / mm/

výška palety 1400 / mm/

paleta obsahuje 24 kartonů

netto váha příze v celé paletě průměrně 350 kg

b/ tvarovna závod Textilana Ústí nad Labem

příze dodávána v dřevěných skládacích boxpaletách

rozměry 800 x 1200 /mm/

výška 900 /mm /

netto váha příze v boxpaletě průměrně 150 kg

PAD/ 60/16x2 den

výrobce n.p. Chemlon Humeně

tvarování n.p. Chemlon Humeně

materiál dodáván v paletách

rozměry palety 800 x 1200 / mm /

výška palety 1400 / mm /

paleta obsahuje 12 kartonů

netto váha příze v paletě průměrně 350 kg

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně a.p. Textilana	Katedra KFP
Fakulta textilní		DP strana 77

PBS/ 150/36 x1 den, 100/ 36 x 1 den

výrobce a.p.Slovenský Hodváb Senica nad Myjavou
a/ tvarovna a.p.Slovenský Hodváb Senica nad Myjavou
zboží dodáváno v paletách

rozměry palety 800 x 1200 /mm/

výška palety 1400 / mm/

paleta obsahuje 12 kartonů

netto váha příze v celé paletě průměrně 250 kg

b/ tvarovna firmy Morawek / NSR /

materiál dodáván volně v kartonech o rozměrech

500 x 600 x 380 / mm /

netto váha příze v kartonu průměrně 20 kg

5.2.2. Rozmístění pletacích strojů

Stroje jsou v současné době na pletárně rozmístěny
takto:

na podlaží C III. je 28 strojů typu ZAKAR 30"

na podlaží C IV. je 15 strojů typu INTERLOK 26"

a 7 strojů typu METO 30 "

5.2.3. Zajištění vnitrozávodové dopravy

Příze v uvedeném balení je na nákladních automobilech
depravována k H skladu příze, kde je podle druhů usklad-
něna pomocí Acu vozíků AVH 621, výška skladu umožňu-
je stěhovat materiál do 3 vrstev, pouze kartony s přízí
polyesterovou 150/36 x 1 den a 100/36 x 1 den od tva-
rovny Morawek se uskladňují na paletě v jedné vrstvě
a to takto - na jednu paletu je srovnáno 11 kartonů,
které ještě zajistí dobrou manipulovatelnost a stabili-
tu. Pro zajišťování výroby je příze odebírána ze stohu
pomocí Acu vozíku, nakládána na nákladní automobily
a převážena okolo celého bloku C. Zde je z malého me-
ziskladu příze na podlaží C I. předávána výtahem do

do dílen na podlažích C III. a C IV. takto

- příze do pletárny C IV. jde v původním balení a je vybalována až na dílně
- příze pro pletárnu C III. je vybalována v mezikladu na podlaží C I. a uložena na trnové vozíky / z důvodů ušetření místa na podlaží C III. pro velký počet strojů na dílně /.

Výrobek je od strojů dopravován do mezikladu výrobků, umístěných na dílnách, před přehlížením a vážením pomocí speciálních vaničkových vozíků nebo pomocí malých vozíků. Po zvažení a prohlédnutí je zboží uloženo na sinuspaletách a na nich předáváno úpravně takto

- zboží z dílny na podlaží C III. spojovací chodbou na podlaží D III. budovy D a od tud skluzem do skladu úpravy
- zboží z dílny na podlaží C IV. na sinuspaletách pomocí výtahu na podlaží C II. nebo C III. a odtud spojovacími chodbami do budovy D₂ kde se pomocí skluzu předává úpravně.

Celkový počet dopravních prostředků ve vnitrozávodové dopravě.

Vnitrozávodová doprava pro pletárnu používá 1 vysoko-
zdvižný Aeu vozík, 2 nakozdvižné vozíky, 1 zvedací
rampu, 1 nákladní automobil, 1 výtah, 60 trnových vo-
zíků, 4 vaničkové vozíky, 2 malé vozíky a 25 sinuspalet.

Počet pracovníků pletárny podílející se na dopravě.

Manipulace s přízí - 2 pracovníci

manipulace s výrobky - 1 pracovník.

a při jejich 75% využití je praktický výkon pletárny
1 125 kg úpletu.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plstárně a.p.Textilana	DP strana 80
Uvažujeme k tomu nutnou manipulační zásobu umístěnou na dílně pro jednu směnu 375 kg. Je tedy nutno uskladnit v meziskladu příze na dílně 1500 kg příze. Množství palet s přízí bude určováno s ohledem na do- savadní způsob balení příze. Materiál z tvarovny v Senici nad Myjavou v jedné paletě průměrně 240 kg příze netto nutný počet palet $1500 : 240 = 7$ palet Materiál z tvarovny firmy Morawek v jedné paletě 11 kartonů po 20 kg příze netto v jedné paletě tedy 220 kg celkový počet palet $1500 : 220 = 7$ palet Na dílně je nutno umístit v meziskladu příze při zajištění zásobování materiálu PESH od uvedených dodavatelů. Produkce tří směn 1125 kg úpletů představuje při průměrné váze 1 kusu 20 kg $1125 : 20 = 56,22$ kusů je tedy nutno uvažovat s uskladněním 57 kusů předprohlížením a vážením. Po prohlédnutí je nutno umístit tuto produkci 57 kusů na sinuspalety, protože prohlížečky v manipulaci s výrobky pracují pouze v jedné směně, spolu s pracovníky vnitroobjektové dopravy, za předpokladu, že zboží bude odváděno skladu úpravny v cyklech, navrhují tedy tento počet sinuspalet : na jedné sinuspaletě 10 kusů Zakárového úpletu celkový počet sinuspalet $57 : 10 = 6$ sinuspalet		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 81

Dílna na podlaží C III.

- příloha č.2 rozmístění meziskladů a materiálové toky

Dílna je vybavena 22 stroji typu ŽAKÁR 26°
určení počtu manipulačních prostředků a rozmístění
meziskladů je totžné s výpočtem a rozmístěním v dílně
na podlaží C II.

Nutný počet palet uskladněných na dílně v meziskladu
materiálu ..... 7 palet.

Nutný počet sinuspalet 6

Dílna na podlaží C IV.

- příloha č.3 rozmístění meziskladů a materiálové toky

Dílna je vybavena 15 stroji typu INTERLOK 26°
a 7 stroji typu METO 32°

Prepočet pro zajištění výroby na strojích INTERLOK 26°
teoretický výkon stroje

$$\frac{22 \times 18 \times 60}{145 \times 10} = 16,4 \text{ bm/hod}$$

vyjádřeno v kg při průměrné váze 1 bm úpletu 190 g/bm
je produkce stroje

$$16,4 \times 0,190 = 3,11 \text{ kg/hod,}$$

což je pro 15 strojů a 3 směnný provoz /24/ hod /

$$3,11 \times 15 \times 24 = 1040 \text{ kg}$$

toto množství je při 75 % využití stroje a manipulační
zásobě na 1 směnu nutno uskladnit v meziskladu příze na
dílně.

Množství palet s přízí je určeno s ohledem na možný
způsob balení příze.

Materiál z tvarovny v Humeném a Poličce
netto váha příze v paletě 350 kg
nutný počet palet

$$1040 : 350 = 3 \text{ palety}$$

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTF
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 82

Materiál z tvarovny v Ústí nad Labem
 netto váha příze v 1 box paletě 150 kg
 nutný počet palet
 $1040 : 150 \doteq 7$ palet

Produkce 3 směn
 $1040 \times 0,75 \doteq 780$ kg úpletu představuje při
 průměrné váze 1 kusu 20 kg
 $780 : 20 = 39$ kusů
 je tedy nutno uvažovat s uskladněním 39 kusů v meziskla-
 du výrobků,
 po prohlédnutí je nutno umístit tuto produkci 39 kusů
 na sinuspalety takto
 na jedné sinuspaletě 10 kusů Interlokového
 úpletu, celkový počet sinuspalet
 $39 : 10 \doteq 4$ sinuspalety

Propěty pro zajištění výroby na strojích METO 32"
 teoretický výkon stroje

$$\frac{13 \times 22 \times 50}{150 \times 10} \doteq 11,4 \text{bm/hod}$$
 vyjádřeno v kg při průměrné váze 1 bm úpletu 225 g/bm
 je produkce stroje
 $11,4 \times 0,225 \doteq 2,56$ kg
 což je pro 7 strojů a 3 směnný provoz
 $2,56 \times 7 \times 24 \doteq 430$ kg
 toto množství je při 75 % využití stroje a manipulační
 zásobě na 1 směnu nutno uskladnit v meziskladu příze
 na dílně
 množství palet s přízí je určeno s ohledem na zpraco-
 vávaný materiál

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně n.p. Textilana	DP strana 83

Materiál PADh 60/16 x 2 den
 netto váha příze v paletě 350 kg
 nutný počet palet
 $430 : 350 \doteq 2$ palety

Materiál 150/36 x 1 den
 netto váha příze v 1 paletě
 nutný počet palet
 $430 : 240 \doteq 2$ palety

Produkce 3 směn
 $430 \times 0,75 \doteq 322,5$ kg úpletu
 představuje při průměrné váze 1 kusu 12 kg
 $322,5 : 12 \doteq 27$ kusů
 je tedy nutno uvažovat s uskladněním 27 kusů v mezikla-
 du výrobků na dílně
 Po prohlédnutí se umístí tato produkce 27 kusů na sinus-
 paletách takto

- na jedné sinuspaletě 15 kusů úpletu
- navrhovaný počet sinuspalet
 $27 : 15 \doteq 2$ sinuspalety

Z uvedených propočtů plyne, že na dílně je nutno umístit
 s ohledem na druh balení materiálu max. 9 palet s pří-
 zí v mezikladu příze, v mezikladu výrobků je nutno
 uskladnit 39 kusů úpletů ze stroje INTERLOK a 27 kusů
 úpletů ze stroje METO. Na základě cykličnosti v předá-
 vání výrobků úpravně je nutný počet sinuspalet 6.

5.3.2 Popis dopravy materiálu a výrobků v celé pletárně

Příze bude dopravována na nákladních automobilech
 do H skladu, kde bude uskladněna pomocí Acu vozíků, ne-
 bo zvedací rampy a nízkozdvížného vozíku. Výška skladu
 umožní stohovat do 3 vrstev, volné kartony s přízí
 PESH 150/36 x 1 den a 100/36 x 1 den z tvarovny firmy
 Morawek budou uskladněny jako v dosavadním případě po
 11 kartonech na paletách v 1 vrstvě.

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v pletárně a.p. Textilana	DP strana 84

Příze pro 3 směnný provoz pletárny bude předávána jednotlivým dílnám v ranní směně. Navrhují prodloužit stávající výtah na úroveň podlahy skladu H a zřídit nástupišťe ze strany skladu H. Příze bude předávána na jednotlivé dílny v paletách, které budou uskladněny v dříve uvedených počtech v meziskladech příze na dílně.

Tok materiálu na dílnách C II, C III, C IV je zobrazen na přílohách č.1, č.2, č.3. Prázdné palety, kartony a dutinky budou pravidelně vráceny do H skladu, kde budou uskladněny na vyhrazeném místě. Zboží po upletení bude uskladněno na dílně v meziskladu výrobků před vážením. Po zvážení a prohlédnutí bude srovnáno na sinuspaletách s bočnicemi, překryto ochranným kusem textílie a v ranní směně určené k manipulaci s výrobkem, předáváno úpravě takto

polyamidové úplety z dílny C IV. do dílny C II. výtahem a odtud spojovací chodbou do D II. společně s výrobky dílny z podlaží C II. ke skluzu a skluzem předány skladu úpravy.

Polyesterové úplety z dílny na podlaží C IV. výtahem do podlaží C III. a společně se zbožím z dílny C III. spojovací chodbou do D III. a odtud skluzem do skladu úpravy. Nevýhodou této alternativy je to, že zboží je snadno ušpinitelné během dopravy, není dobrá koordinace pracovníků při předávání zboží skladu úpravy formou skluzu. Proto navrhují tuto druhou alternativu. Vybudovat výtah mezi budovami C a D a úplety dopravovat až do skladu úpravy výtahem na sinuspaletách.

Navrhovaný počet pracovníků pletárny
pro vnitroobjektovou dopravu

manipulace s materiálem .....1 / event. 2 /
manipulace s výrobky 2

Navrhovaný počet dopravních prostředků
v pletárně

- 3 x nízkosdvížený vozík
- 1 prodloužený výtah do H skladu příze
- 1 výtah / alternativně / pro odvoz výrobků
- 6 x vaničkový vozík
- 2 x malý vozík
- 20 sáunspalet

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v plotárně n.p. Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 86
<u>VI. ZÁVĚREČNÁ ČÁST</u>		

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb v pletárně n.p.Textilana	Katedra KTP
Fakulta textilní		DP strana 87
Devoluji si touto cestou poděkovat všem pracovníkům národního podniku Textilana, kteří mi s porozuměním a nevšední ochotou, předávali veškeré podklady a informace nutné k vypracování diplomního úkolu. Můj skromný dík patří zejména souduhu Kotrbatému vedoucímu pletárny n.p.Textilana v Novém Městě pod Sárkem a odbornému asistentovi ing. Radko Kovářovi z Vysoké školy strojní a textilní v Liberci.		

VŠST Liberec	Príčiny vzniku chyb v pletárně a.p.Textilana Katedra KTP DP strana 88
Fakulta textilní	
VII. DODATKY	

VŠST Liberec	Příčiny vzniku chyb	Katedra KTP
Fakulta textilní	v plotárně n.p.Textilana	DP strana 89

7.1. Seznam použité literatury

R.Reisemauer - Metody matematické statistiky

Vl.Líbal,J.Velný - 200 novinek manipulace s materiálem

Ing.Jáchym Novák - Vnitrozávodní doprava - 1.díl

Diplomové práce Evy Chudelové a Jaroslava Černého

n.p.Textilana - Modernizace plotárny /zpráva č.2101 /

7.2. Seznam příloh

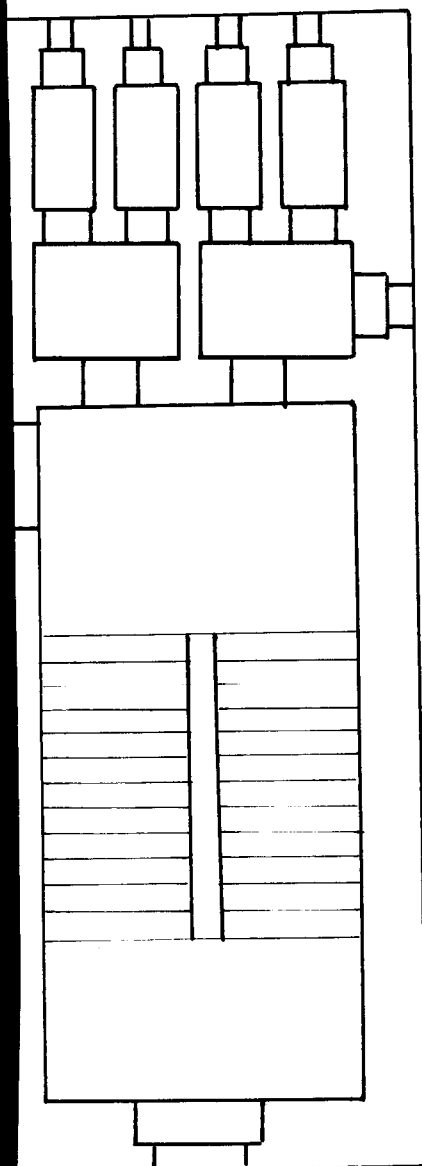
příloha č.1 - rozmístění mezipřístrojů a materiálové toky na dílně C II

příloha č.2 - rozmístění mezipřístrojů a materiálové toky na dílně C III

příloha č.3 - rozmístění mezipřístrojů a materiálové toky na dílně C IV

V Liberci 5.7.1973 *Čestmír Jurek*

PŘÍLOHA Č.3

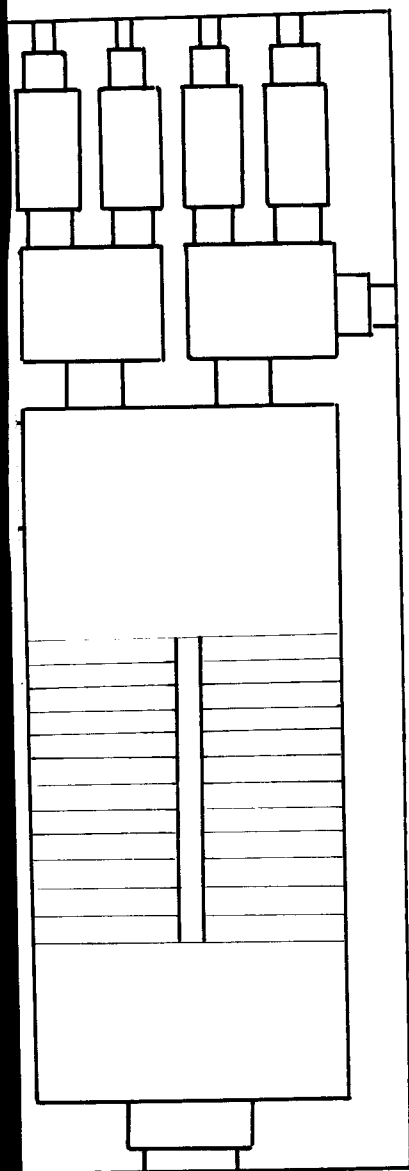

LEGENDA

- 1 PROHLÍŽECÍ STROJ
- 2 VÁHA
- 3 INTERLOK 26"
- 4 METO 32"
- 5 PALETA
- 6 SINUSPALETA
- 7 VANIČKOVÝ VOZÍK
- 8 MALÝ VOZÍK
- 9 VÝTAH
- 10 MEZISKLAD VÝROBKŮ
- 11 KANCELÁŘ VED.
- 12 NÍZKOZDVIŽNÝ VOZÍK

MĚŘ. 1:100

PŘÍLOHA Č.2

LEGENDA

1 PROHLÍŽECÍ STROJ

2 ŽAKÁR 30"

3 PALETA

4 SINUS PALETA

5 VÁHA

6 VANIČKOVÝ VOZÍK

7 VÝTAH

8 NÍZKOZDVIŽNÝ VOZÍK

9 MEZISKLAD VÝROBKŮ

10 KANCELÁŘ MISTRA

PŘÍLOHA Č.1

LEGENDA

- 1 PROHLÍŽECÍ STROJ
- 2 ŽAKÁR 30"
- 3 PALETA
- 4 SINUSPALETA
- 5 VÁHA
- 6 VANIČKOVÝ VOZÍK
- 7 VÝTAH
- 8 NÍZKOZDVIŽNÝ VOZÍK
- 9 MEZISKLAD VÝROBKŮ
- 10 KANCELÁŘ MISTRA

